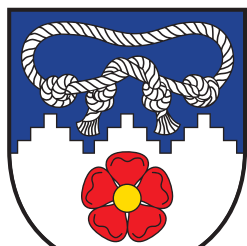

1/2018

CHYŠECKO

Občasník ze života obce Chyšky a okolí

Informace z činnosti obce

I letos začínal rok projednáním a schvalováním rozpočtu obce. Většina obcí má již rozpočet schválený v říjnu nebo v listopadu. V naší obci se osvědčilo schvalovat rozpočet na počátku kalendářního roku. Příprava rozpočtu se začíná již koncem října a probíhá až do konce roku a konečné úpravy se provádějí hned po novém roce, kdy jsou již známy výsledky z uplynulého roku. Důležité jsou především informace o daňových příjmech a výdajích obce z podnikání. Ty jsou hlavním podkladem pro sestavování rozpočtu pro daný rok. Určují rozsah možných výdajů a tím i akcí, které se mohou uskutečnit. Přesto se nelze během roku vyhnout nepředvídatelným výdajům, které ani na počátku roku nejsou známy. Ty se pak musí do rozpočtu zařadit rozpočtovou změnou. Rozpočet pro letošní rok byl navržen jako vyrovnaný, to znamená, výdaje odpovídají plánovaným příjmům. Příjmy a výdaje byly na letošní rok schváleny ve výši 16.728.100 korun. Hlavním zdrojem příjmů jsou především příjmy z daní a poplatků. Ostatní zdroje jsou především z činnosti obce, prodeje služeb a majetku obce. Tyto příjmy dosahují 1.484.500 korun.

Jednou z možností jak zvýšit příjmy je úprava místních poplatků, navržení změny koeficientů pro výpočet daní z pozemků a staveb. Další možností je zvýšení nájmu. Tyto položky hrají v nedaňových příjmech obce podstatnou část příjmů. Vzhledem k tomu, že za posledních několik volebních období nebyly tyto příjmy významně upravovány a zvyšovány, je možné, že dojde ke změně.

Příjmovou část obce tvoří daňové příjmy, které se v posledních letech mírně zvyšují. Na tento růst má přímou závislost růst ekonomiky státu a jak se jí daří. Jedná se o přímou úměru mezi růstem ekonomiky a daňovým příjmem obce. Např. daňové příjmy z roku 2015 do roku 2017 se zvýšily o 3.000.000 korun. Většina z těchto peněz je však spotřebovaná v mandatorních výdajích.

Zato ve výdajové části rozpočtu se položky mění podstatně častěji. Výdajovou část rozpočtu lze rozdělit do dvou základních částí. Jednu část výdajů, stejně jako u státu, tvoří mandatorní výdaje. Jedná se o výdaje, které jsou stanoveny zákonem, jinou

právní normou, vyplývají z jiných pevně daných smluvních závazků nebo se jedná o výdaje, o kterých rozhodlo zastupitelstvo obce. Druhou částí výdajů v rozpočtu jsou položky, které jsou zaměřeny především na údržbu majetku, rozvoj obce, podporu spolků, kulturní a sportovní akce pořádané obcí. Tato část výdajů dosahuje v letošním roce 4.000.000 korun. Akce s největší prioritou jsou - pokračování realizace ČOV pro Chyšky, příprava projektové dokumentace rozšíření vodovodního řádu z Chyšek do Nové Vsi a do Květuše. Tyto akce jsou časově a administrativně náročné a určité budou přecházet do dalšího kalendářního roku. Ke dnešnímu dni se dokončuje projektová dokumentace pro stavební povolení ČOV, je podána žádost o dotaci na Ministerstvu zemědělství. Součástí přípravy rozšíření vodovodu je zajištění vydatnosti vodního zdroje, který je využíván pro zásobení pitnou vodou v Chýškách. Na přelomu měsíce května se prováděly čerpací zkoušky využívaných vrtů, v červnu bychom mohli znát výsledky. Podle obdržení výsledků musí být rozhodnuto o případných náhradních zdrojích pitné vody. Souběžně probíhají přípravy na zpracování projektové dokumentace nového vodovodního řádu pro stavební povolení. Bez něho nelze požádat o dotaci nebo grant. V současnosti byla vyhlášena výzva pro zpracovatele projektové dokumentace vodovodu do Nové Vsi a Květuše.

Další akce, které by měly být zahájeny a ukončeny v letošním roce jsou např. opravy bytového fondu. Již probíhá celková oprava bytu v bytovce čp. 110 v Chýškách. Přípravuje se oprava bytu v čp. 95, na tuto akci obec požádala o dotaci vyhlášenou Jihočeským krajem. Obec požádala o maximální částku 250.000 korun a tu obdržela. Celkové náklady byly vyčísleny na 550.000 korun, za které se vymění okna, dveře a bude nahrazeno elektrické topení akumulacími kamny za ústřední vytápění. Neplánovaně se musela letos opravit koupelna v bytě čp. 22 v Chýškách.

V loňském roce obec zahájila opravu kapličky v Hněvanicích. Na tu obdržela dotaci ze SZIF Písek. Na jaře byly dříve započaté práce obnoveny. O této akci obec informovala již v předešlých vydáních novin. V lednu byla zpracována dokumentace na opravu kapličky nad Podchýšskou Lhotou, která je vedena jako kulturní památka a byla podána žádost o dotaci z programu Ministerstva kultury. Předpokládané náklady jsou ve výši nad 230.000 korun. Pokud bude obec úspěšná, budou neprodleně zahájeny práce na opravě. Firma, která opravu provede, je z Písku a na tento druh oprav se specializuje.

Stejně jako u kapličky v Hněvanicích, pokračují opravy v Kulturním domě v Chýškách. V loňském roce se vyměnila okna v restauraci a opravily se komíny do koteln pro sál kulturního domu a byty. Letos se mělo pokračovat v opravě komínu pro byty. Komin měl být znovu vyložkován. Cena za práci se vyšplhala přes 100.000 korun. Práce se s ohledem na vysokou cenu za opravu zatím nebudou realizovat. Komin zatím odpovídá technickým a bezpečnostním parametřům.

V kulturním domě se pokračovalo v opravě vchodu, výměně dlažby v chodbě před sálem a ve výčepu. V souvislosti s touto

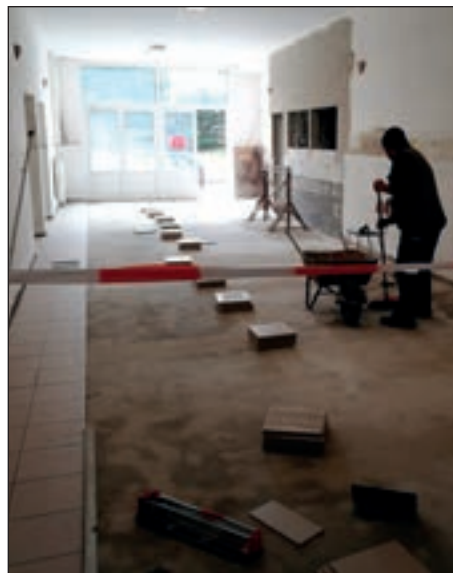

Oprava kapličky v Hněvanicích

výměnou bylo opraveno a přeinstalováno topení, vyměněn radiátor, opraven „příruční“ bar a provedená výmalba. Zbývá ještě výměna rozbitých dveří.

Úspěšně byla dokončena oprava sociálního zařízení a výměna podlahy ve zdravotním středisku. Po opravě vypadá vše velice pěkně. Během roku se počítá i s výměnou vchodových dveří. Dále pokračují práce na odkanalizování zdravotního střediska a opravy schodiště k bytům na středisku.

pokračování na str. 2

Oprava KD v Chýškách

Oprava KD v Chýškách

Poděkování

Chtěli bychom touto cestou poděkovat všem lidem, kteří při prodejní velikonoční výstavě U Čížinských přispěli celkovou částkou 3.003,- Kč pro Vladimíra Kříže z Chyšek. Moc děkujeme.

Rodina Křížova

Římskokatolická farnost Chyšky

Srdečně Vás zveme
na slavnostní svěcení varhan

Neděle 1. července
kostel sv. Prokopa v Chýškách

Svěcení varhan proběhne při mši svaté od 10:00 hod. Odpoledne od 15:00 hod. bude zahajovací koncert prof. Jaroslava Tůmy

Děkujeme všem dárcům a sponzorům za dosavadní pomoc

pokračování ze str. 1

K akcím podporujícím sport patří výměna oken v šatnách fotbalového klubu v Chyškách v částce dosahující 150.000 korun. Finančně významná byla i plánovaná akce rozšíření kabin v Květuši, které používají hasiči. Náklady byly vypočítány na 450.000 korun. Byla podána žádost o dotaci z Jihočeského kraje a spoluúčast obce měla být 150.000 korun. Bohužel obec nebyla tentokrát úspěšná.

Také základní škola se nevyhne některým úpravám. Bude upraven prostor školní družiny tak, aby byla využita její dosud nevyužívaná část. Celá akce proběhne během letních školních prázdnin. Základní škola podala žádost o dotaci na úpravu doskočiště do dálky a modernizaci vybavení školní tělocvičny. V souvislosti s touto dotací se bude obec spolupodílet na nákladech ve výši 69.540 korun. Velkou výzvou pro základní školu je úspěšně zrealizovat dotační akci na vybavení školy ve výši 1.500.000 korun, obec se na celém projektu, jako zřizovatel školy, bude podílet částkou ve výši 129.450 korun.

V pokročilém stadiu je příprava stavebních parcel pod zdravotním střediskem. Firma pracuje na zpracování studie-projektu, byly projednány požadavky s příslušnými úřady. Zastupitelstvo schválilo 5 stavebních parcel o velikosti od 900 m² do 1000 m². Následně bude vyhlášena poptávka po zájemcích parcel a provedena realizace infrastruktury.

V rozpočtu se počítá i s opravami místních komunikací a s výměnou veřejného osvětlení na Kvašově a v části Nosetína. Podle dosud obdržených informací akce na Kvašově zatím pokulhává s termínem, zato v Nosetíně jsou zemní práce hotovy

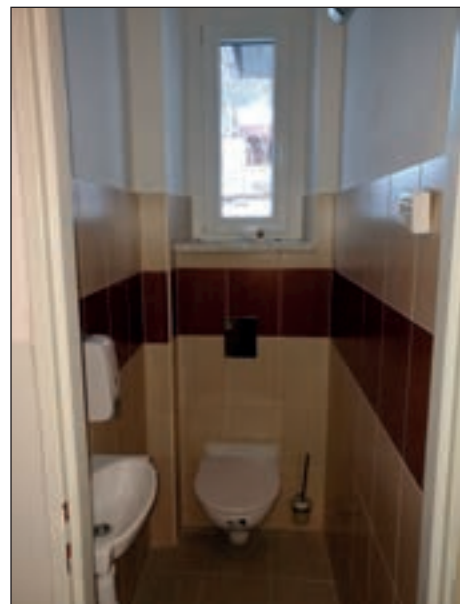
a dodání světel veřejného osvětlení bude dokončeno.

Po letech byla v Chyškách rozšířena pouliční vánoční výzdoba a je záměr dále pokračovat. V souvislosti s připravovanou oslavou svícení varhan v Kosteletě sv. Prokopa zastupitelstvo rozhodlo, že budova obecního úřadu dostane nový kabát. Když budete tento článek číst, bude již hotovo. Doufáme, že se vám nový vzhled budovy bude líbit.

Obec v rozpočtu nezapomíná ani na činnost spolků v obci. V letošním roce jim přispěla v celkové výši 182.000 korun.

Práce je pořád dost a dost bez ohledu na to, že je letošní rok volebním. Zastupitelé společně se zaměstnanci obce se snaží dále pokračovat v nasazeném tempu a připravovat dobrou výchozí pozici pro další zastupitele.

Ing. Miroslav Maksa

Oprava soc. zařízení ve zdravotním středisku po úpravě

Bude v Chyškách matrika?

Jistě jste se v tisku doslechli, že vládní úředníci ve jménu šetření mají zájem zrušit většinu současně pracujících matričních úřadů. Například v regionu Milevska by zůstal matriční úřad v Milevsku a v Kovářově V Kovářově pro údajnou velkou vzdálenost od Milevska. Z aktivity senátora Mgr. Jaroslava Větrovského se sešli všichni starostové z okresu Tábor a ORP Milevsko. Setkání se uskutečnilo v Táboře, kde byla sepsána petice a byli pověřeni pánové senátor Mgr. Jaroslav Větrovský a starosta Obce Bernartice, pan Pavel Souhrada, předáním petice na Ministerstvu vnitra. Na jednání v Táboře byl přítomen za naši obec starosta ing. Miroslav Maksa a místostarosta pan Václav Calta. Výsledkem akce, ale i všech ostatních akcí ze strany starostů dotčených obcí, ministerstvo své rozhodnutí zrevidovalo a přislíbilo, že se matriční úřady nebudou paušálně rušit, ale náhrada za práci bude řešena podle úkonů. V letošním roce obecní úřad obdrží za výkon veřejné správy 344.900 korun. V této částce je zahrnuta i činnost matričního úřadu. Přesto, že náročnost a rozsah výkonu veřejné správy se každým rokem zvyšuje, úhrada nákladů se nezvyšuje.

Ing. Miroslav Maksa

Pošta Partner

Velice vážná situace dopadla na obec v souvislosti s akcí České pošty – „Pošta Partner“, která se snaží svoji zodpovědnost za státem garantované služby přenést na někoho jiného. V našem případě se odpovědní vedoucí firmy COOP rozhodli poštovní služby za Českou poštu převzít a provozovat v prodejně potravin v Chyškách Poštu Partner. Na základě tohoto rozhodnutí zástupci České pošty vyvolali jednání se zástupci obce, které se konalo v kanceláři obce 5. 3. 2018. Za obec byl přítomen starosta ing. Miroslav Maksa, místostarosta pan Václav Calta, radní pan Marek Hadrbolec a zastupitelka paní Stanislava Hejnová. Na jednání bylo řečeno, že přednostní právo na provozování poštovních služeb má obec a následně další zájemci, v našem případě firma COOP. Na jednání byly předloženy podmínky a závazky, za kterých lze poštovní služby provozovat. Aby se mohli k předložené situaci vyjádřit i ostatní zastupitelé, byl stanoven termín do 30. 6. 2018. Do této doby bude potřeba se rozhodnout, zda obec bude poštovní služby vykonávat nebo ne. Zastupitelé tak do této doby musí vyřešit nejen, zda poštovní služby bude obec provozovat a za jakých podmínek, ale musí vzít v úvahu i zvýšené nároky na rozpočet obce. Pro obec to není věc, ze které pro ni vzejde i nepatrný zisk. Bude potřeba tuto službu občanům dotovat z vlastního. Nejde tedy o akt výdělečný, ale skutečně službu občanům a zajištění odpovídající kultury této služby pro ně. Přesto, že se jedná o rozhodnutí vratné, jde v každém případě o rozhodnutí vážné a odpovědné.

Se zrušením České pošty a vytvořením Pošty Partner vzniká pro obec ještě jeden nemalý problém. V souvislosti se vznikem pošty v Chyškách byla mezi MNV Chyšky a Jihočeským ředitelstvím spojů v Českých Budějovicích uzavřena v únoru 1989 smlouva. V té byl stanoven roční nájem po dobu užívání prostor pošty na dobu 67 let. Tento „symbolický“ pronájem byl stanoven jako náhrada za opravu budovy, na kterou ředitelství spojů vynaložilo částku 393.365 korun. Podmínkou bylo, že pokud bude smlouva ukončena z jedné nebo druhé strany dříve, obec vrátí zbývající neumořnou částku České poště. K únoru letošního roku se jedná o částku ve výši 223.832 korun. Tuto částku obec musí vrátit bez ohledu, zda bude poštovní služby provozovat ona sama nebo někdo jiný. Celou záležitost s úhradou těchto nevyčerpaných nákladů řešíme za pomoci právníka a našeho senátora. Bohužel je malá pravděpodobnost, že uspějeme.

Ing. Miroslav Maksa

Nová územní plánovací dokumentace – územní plán

V letošním roce se blíží ukončení zpracování nového územního plánu. Příprava se „táhne“ neuvěřitelně dlouho. První kroky se uskutečnily v roce 2013, kdy byl vyhlášen plán. Občané se mohli během přípravy k postupu průběžně vyjadřovat a podávat podněty. Na konci roku 2016 bylo vyhlášeno veřejné projednávání. Bylo vzneseno několik připomínek, které měly být vyřešeny a nový plán schválen. Přesto bylo podáno ještě znovu několik podmětů, které zastupitelstvo muselo řešit, a schvalovací proces se tím neustále prodlužoval. Na konci roku 2017 zastupitelstvo rozhodlo ve jménu ukončení prací nepřijímat další podměty. Od tohoto rozhodnutí bylo vyhlášeno Městským úřadem v Milevsku druhé veřejné projednávání. Na tomto jednání již byly řešeny jenom připomínky a podněty z prvního veřejného jednání. Přesto se objevily znovu další nové připomínky a návrhy. Tentokrát nebylo žádné další rozšíření připuštěno. Územní plán se tak dostal do závěrečné etapy. Budou připraveny veškeré textové a mapové podklady, které obdrží zastupitelé k projednání a schválení. Od okamžiku schválení nového územního plánu pak bude možná krátké období bez návrhů změn.

Ing. Miroslav Maksa

Kultura 2018

Mírotický divadelní spolek I TOTO! zavítal v březnu do Kulturního domu v Chyškách, aby potěšil všechny diváky, a to hlavně ty malé, a představil jim svou pohádku. „Nezbedná pohádka“ podle předlohy Josefa Lady byla v podání tohoto spolku velmi pěkně zahraná a každý si v ní přišel na své. A protože je to pohádka nezbedná, všichni si při ní užili hodně legrace.

V dubnu do Kulturního domu v Chyškách přijel FIKAR, divadelní a osvětový spo-

lek Nadějkov, aby všem divákům představil svou veselohru, která nesla název „Habaďůra“ aneb NÁJEMNÍCI PANA SWANA. Opět tento spolek nezklamal a po vynikajícím výkonu byl od diváků odměněn dlouhým potleskem.

A co nás čeká v nejbližší době? V měsíci září se můžete těšit na kulturu v Praze. Tentokrát se pojede na hudební komedii do divadla ABC. Prodej vstupenek již brzy.

Lenka Kváčová - knihovnice

Rytíř čtení

V pátek 4. května proběhlo na Obecním úřadu v Chyškách za účasti rytíře – starosty obce Ing. Miroslava Maksy – slavnostní pasování prvňáčků na čtenáře. Porota si poslechla všechny čtenáře při jejich čtení a na závěr měla velmi nelehký úkol – vybrat nejlepšího čtenáře, který se stane rytířem. Vítězem a tedy Rytířem čtení se stala hned dvě děvčata najednou – Sára Pechlátová a Rozárka Kortanová. Obecní úřad připravil dětem krásnou rytířskou slavnost a nechyběl ani velký dort se sovičkami - symbolem moudrosti. Celá akce byla zakončena návštěvou místní knihovny. Od knihovnice paní Lenky Kváčové dostal každý malý čtenář dáreček a průkazku do knihovny a mohl si hned vybrat a zapůjčit svou první knihu.

Pojďte s námi na příjemnou procházku starými Chyškami

Vždy mne potěší, když se setkám s pamětníkem nebo s pamětnicí, kteří jsou ochotní se mnou vzpomínat a vyprávět mi o tom, jak se u nás dříve žilo. Díky příjemným setkáním s těmito lidmi Vám pak mohu zprostředkovat jejich zážitky a můžeme si tak společně utvářet obrázek o tom, jaký byl život v naší vesnici a v jejím blízkém okolí před léty. Myslím si, že takové vzpomínky jsou mnohdy pohlazením po duši a často pro nás mohou být také inspirací.

Člověk by měl znát svou minulost a měl by vzpomínat na své předky. A proč je vlastně dobré vzpomínat? Kdysi jsem četla úryvek z Dalimilovy kroniky a myslím, že jsem tam našla odpověď právě na tuto otázku.

„Moudří milují pověsti,
často však na jejich škodu
nezdají se jim být hodné cti
legendy o vlastním rodu.
Kdyby se dozvěděli mohli z knih,
kam jejich původ až sahá,
o časech dobrých i časech zlých,
potom by zajisté mnozí z nich
velmi si vážili předků svých
a víc jim vlast byla drahá.“

Když jsem se setkala s paní Vlastou Volfovou a s paní Marií Kašparovou z Chyšek, věděla jsem okamžitě, že jsem opravdu u vydatného pramene vzpomínek. Paní Volfová se svou neuvěřitelnou pamětí vzpomínala na své dětství a mládí včetně opravdových detailů a paní Kašparová ji hezky doplňovala, ačkoliv není zdejší rodačka a do Chyšek se před padesáti lety přivdala. Mohly jsme tedy porovnávat tradice v Chyškách a v Ře-

dicích, odkud paní Kašparová pochází. Protože s paní Volfovou často besedují a vzpomínají, dokázala nás upozornit na některé zajímavosti, které bychom při vyprávění opomenuly a to by byla velká škoda.

Paní Volfová (za svobodna Jankovská) žila se svými rodiči a sestrami Marií, Jaroslavou a Jiřinou v domku, ve kterém žije dodnes. Dům se samozřejmě změnil, ale místo zůstává. Tatínek Jankovský byl pánský krejčí, vyučený v Praze. Šil pánské obleky i kabáty, ale ušil samozřejmě i pro ženy. Všechno zboží muselo být precizně provedené a k tomu patřilo i jeho velmi pečlivé vyžehlení. K tomu mu sloužila žehlička, která samozřejmě v té době nemohla být elektrická, ale byla takzvaně nahřívací. V zadní části se žehlička nechala otevřít a do ní se zasunula vložka, která se předtím musela nahřát v topeništi kamen. Tatínek ji z ohně vytahoval speciálním táhlem, které mělo na konci háček.

Maminka byla prý velmi šikovná a zastávala všechny práce v domácnosti, v hospodářství, i na poli. Jenom sekání hasákem bylo nad její síly. To musel vždy tatínek.

Dobře si paní Volfová pamatuje i všechny sousedy a tak jsem při jejím vyprávění měla chvílemi pocit, že jsem opravdu v Chyškách před sedmdesáti lety, procházíme ulicemi a potkáváme strýčky a tetičky, jak se tenkrát říkalo.

U Pintnerů býval obchod, ve kterém se daly koupit věci, potřebné pro šití a ruční práce. Prodávali například knoflíky, podšívky a vlny. Tam, kde jsou Matouškoví, bydlela Lidka Pudilová, kde jsou Křížovi, tam bydleli Hrachovci a ti měli hodně dětí. Paní byla doma s dětmi a pán pracoval v kamenolomu. Vedle bydleli Dvořákoví. Pan Dvořák často stával ve vrátkách u cesty a kouřil dýmku. Dýmka to však nebyla ledajaká. Byla keramická, velmi dlouhá. Díky své délce se mu opírala o vystouplé břicho. Keramika na dýmce byla krásně malovaná. Kde bydlí dnes Kašparovi, bydleli dříve Skramlíkovi. Pan Skramlík byl řezník. Vedle v domě bydlel hajný Kohout. Dělal hajného na Branišově a dříve tam také bydlel. Ačkoliv byl hajným, uměl krásně malovat pokoje. Používal k tomu šablony s různými motivy. Jeho žena chodila

vždy v naškrobené bílé zástěrce. Kohoutova zahrada byla osázená krásnými stromkovými růžemi a v létě kvetla jak zahrada u zámku. Vedle Kohoutů bydleli Hůzloví. Pan Hůzl byl kolářem. Naproti přes cestu měl dílnu a u cesty složené klády dřeva. Z toho vyráběl kola, různé nářadí, ale opravil třeba i dětské sáňky. Z druhé strany stejného domu bydleli Procházkoví. Pan Procházka byl listonoš. Jejich příbuzní v Milevsku se jmenovali Skálové. Pan Skála s koňmi vozil milevského pana vikáře v krytém kočáře do Chyšek, kde pan vikář občas přezkušoval děti z náboženství. Pro pana Skálu byl typický cylindr, který měl vždy na hlavě.

Na místě dnešní prodejny Jednoty byl hostinec u Procházek a na něj navazoval obchod pana Skramlíka, kde se prodávaly potraviny. Tam, kde je dnes pekárna, bydleli Slaboví. Tehdy tu ještě pekárna nebyla, ale měli zde obchod. Ten měl výlohy, z nichž jedna byla směrem na náves. Paní Volfová vzpomíná, jak v té výloze bývaly vystavené krásné dorty, které pekla paní Slabová. Manžel paní Slabové byl švec a spíše, než šití bot, se věnoval jejich spravování. Lidé tehdy neměli mnoho párů bot a proto si těch, které měli, velmi považovali. Nosili je k ševci, který je spravoval, dokud to bylo možné.

Pekárnu na místě té dnešní zřídili až Janečkovi. Ti pekli chleba a housky. Běžnou praxí bylo, že si lidé doma zadělali těsto na chleba, dali ho do ošatek a odnesli ho k Janečkovům upéct.

Za Janečkovými směrem ke Sládkovině byla cukrárna, kterou vlastnili Provazníkoví. Tady se prý peklo krásné cukroví. Když se vstoupilo po třech schůdkách do cukrárny, vpravo byl stůl a kolem něj se prošlo do výroby. Tam byla vitrina s vystaveným cukrovím. Děti si sem ale chodily hlavně pro mejdlíčka, která byla v té době jejich nejoblíbenější sladkostí.

Když se do Chyšek přistěhoval z Hrazánky pan Stráňka, který se vyučil v Písku cukrářem, začal provozovat své řemeslo v obchůdku u Kubeců, který byl v pravém dolním rohu budovy dolní školy. Kubecovi zde prodávali vše potřebné na šití. Vedle obchůdku v malé místnosti i bydleli. Pozdě-

ji pan Stráňka koupil dům od pana Milého a zřídil si zde cukrárnu.

U Stráňků měli velkou pec. Každou neděli měl pan Stráňka napečenou spoustu dobrot a když šli lidé v neděli z kostela, zašli do cukrárny vchodem shora z tarásku a mnohdy se na všechny ani nedostalo. Tak velký byl zájem o cukrářské výrobky. Vedle Stráňků měli obchod Boháčovi. Prodávali zde všechno zboží, včetně potravin. S jejich obchodem sousedil obchod paní Zápotocké. Paní Zápotocká prodávala cigarety. Za války se daly cigarety koupit pouze na lístky a paní Zápotocká hartusila, když si tatínek Jankovský poslal svoje děvčata pro cigarety bez lístků. Nakonec ale vždy nějakou cigaretu poslala. Tam, kde dnes bydlí Jakešovi, bydlel pan Ryant a ten byl kostelníkem.

Lidé měli v Chyškách kde nakoupit a pokud potřebovali zboží, které zde nebylo k dostání, museli zajít nebo zajet do Sedlce či Milevska. Chodilo se také nakupovat, když byl ve městě jarmark.

V roce 1936 nastupovala paní Volfová do 1. třídy základní školy. V té době byly v Chyškách dvě školy. Dolní škola byla tam, kde je dnešní obecní úřad a horní škola

byla v budově dnešních kanceláří zemědělského družstva. Prvňáčky tehdy přivítala třída v přízemí horní školy. Děti musely projít kumbálem, ve kterém si nechávaly boty. Byly tu vyskládané i dřeváky, ale v těch už tenkrát děti nechodily. Druhou třídu měly děti v dolní škole v přízemí. Třetí třída byla také v dolní škole, ale v patře. Tam už děti sedávaly pěkně v lavicích. Ve třídách prý bývaly hnědé bedýnky na smeti a právě na takové bedýnce sedával pan farář Švec, když učil třetáky náboženství. Paní Volfová si vzpomíná, jak přišel pan ředitel Neškodný představit pana faráře Houšku, který přišel do Chyšek po panu faráři Švecovi. Otevřely se dveře a vstoupil pan ředitel a s ním pan farář, který měl na sobě kleriku a přes ni kabát a působil velmi důstojně. Klerika byla pro pana faráře typická a nosil ji stále.

Do 5. třídy se děti učily v dolní škole. Třiletá měšfanka byla v horní škole. V jejím horním patře byla učebna, které se říkalo kreslirna. Každý tu měl svou židli a stůl. Byla tu také velká skříň a v ní rýsovací potřeby.

Jednou prý paní Volfová se svou spolužačkou Miluškou Řezáčovou dostaly nápad. Otevřely okna v kreslirně, vyklonily se z okna a začaly zpívat: „Vlak jede krajinou, já jedu za jinou,...“. Pan ředitel Neškodný, který měl ředitelnu v dolní škole, písničku zaslechl a běžel zjednat pořádek. Děvčata na nic nečekala a schovala se ve velké skříni. Pan ředitel přiběhl a třída byla prázdná. Tak děvčata ušla potrestání.

Do třídy chodilo s paní Volfovou 14 dětí z Chyšek. Ty ostatní byly z okolních vsí. Když napadl sníh, a že ho tenkrát padalo velké množství, přespolní děti do školy nepřišly. Až na Libušku Boháčovou z Vyšky, kterou vozili do školy na saních tažených koňmi. Zajímavá byla třídní fotografie ze 3. třídy, kterou mi paní Volfová ukazovala. Již tenkrát v roce 1938 zajížděl do školy fotograf a pořizoval dětem společné foto. Na její zadní straně bylo razítko firmy: Foto Třicátník, Sedlec.

Když začala 2. světová válka, život se změnil. Když paní Volfová končila základní školu, hrozilo nebezpečí, že bude poslána na práce do Německa. Stejně nebezpečí hrozilo i jejím sestrám a všem mladým lidem. Rodiče přemýšleli, jak tomu zabránit a pro Vlastu zvolili variantu, že půjde do učení ke svému tatínkovi jako pánská krejčová. Musela však navštěvovat školu v Milevsku. Každé pondělí tedy jezdila se svou sestrou na jednom kole do Milevska, kde nad současnou poliklinikou byla škola, v ní učil učitel Ptáček a ten byl krejčím. Učil děvčata krejčovskému řemeslu. Do Milevska nebylo dobré autobusové spojení. Lepší bylo z Chyšek do Heřmanic.

Během války panovala mezi lidmi v Chyškách soudržnost. Podporovali se a vzájemně si neškodili. Když se chtěli dozvědět, jak se vyvíjí situace na frontě, poslouchali rádio – Hlas Ameriky nebo Rádio Moskva. Báli se ale, aby je při poslechu někdo nepřistihl, proto poslali vždy děti ven, aby hlídaly, zda někdo nepřichází. Také pan farář Houška chodil k Jankovským poslouchat rádio. Do Chyšek prý jezdili také dva misionáři a ti přicházeli s panem farářem. Jmenovali se Blesík a Míka. Nosili široké klobouky. Misionář Míka kázal vždy z kazatelny. Byl mladý, pohledný a děvčata ráda chodila na jeho kázání do kostela. Misionář Blesík měl velmi silný hlas a když kázal, byl slyšet mnohdy až na náves.

Život za války nebyl jednoduchý. Musela se plnit různá nařízení, panoval strach. Lidé se i přesto chtěli bavit a proto pořádali tancovačky, které však musely být utajené. Konaly se vždy v sednici některého ze stavení. Chodilo se například na Novou Ves, k Peterkovům do Nosetína, ke Kolářovým na Hrachov, ke Kukačovým v Chyškách, ale i do jiných stavení. Všichni to věděli, přesto se nikdy nic takového neprovalilo.

Všichni netrpělivě očekávali konec války. Když jednou učitel Šnorek, který byl velkým vlastencem, doslova vběhl do kuchyně

k Jankovským se slovy: „Už je to v Praze“, bylo po veškeré práci. Všechny zachvátila ohromná nervozita, snažili se přijít k informacím, hlavně prostřednictvím rádia.

Na konec války v Chyškách si paní Volfová velmi dobře vzpomíná. Když přijelo vládní vojsko do Chyšek, vojáci se snažili přemluvit muže z Chyšek, aby jeli s nimi do Bernartic. Naštěstí se nakonec situace vyvinula jinak, muži zůstali v Chyškách, protože bylo třeba vesnici a její obyvatele chránit a tak vládní vojsko odjelo. Poté se chyšečtí dozvěděli, že vládní vojáci v Bernarticích při přestřelce s Němci zahynuli.

Němci se snažili co nejrychleji uprchnout na západ, aby se nedostali do rukou ruské armády. Volili také různé úskoky. Například německá letadla, která přelétávala nad krajem, měla zakryté označení a pod sebou podvěšené československé vlajky. Tak se snažila prolétnout, aniž by byla sestřelena.

Situace byla velmi chaotická. Začaly přicházet zprávy, že k Chyškám se od Sedlce blíží německá vojska. Němci začaly už z poloviny cesty z Nosetína do Chyšek vesnici ostřelovat. Pleskavé zvuky dopadajících střel na dvory obyvatel Chyšek přiměly chyšecké, aby začali z vesnice utíkat. Obyvatelé z horní části Chyšek utíkali do Černého lesa a ti z dolní části Chyšek Kukačovým průhonem k Podchýšské Lhotě. Muži ženy s dětmi odvedli, ale poté se vrátili, aby bránili Chyšky. Naštěstí Němci pouze projeli a nedošlo k žádnému střetu. Všichni se potom mohli vrátit domů. Chyškami projížděly stovky a stovky německých aut a tak samozřejmě panoval strach. Když přijeli Rusové, lidé je vítali s opravdovou radostí. Všude kvetly šeříky a tak byli ruští vojáci téměř pokryti jejich květy, které na ně lidé házeli. Během krátké doby byly Chyšky plné ruských vojáků. Všude stála auta, vozy a koně.

Ruští vojáci přišli za maminkou paní Volfové a žádali ji, aby vzala velké nádoby a šla s nimi. Zpočátku nevěděla, co po ní vlastně chtějí, ale brzy se vše objasnilo. Vojáci měli na autě krávy a potřebovali, aby jim je paní Jankovská podojila. Musela tedy vystoupat po schůdcích na korbou auta a krávy podojila. Rusové se utábořili na Ryantově zahradě. Bylo jich velké množství a byli hladoví. V pekárně u Janečků se pekl chleba, ženy ho mazaly a děvčata ho pak nosila v ošatkách vojákům. Ošatka byla vždy hned prázdná. Vojáci se chovali velmi slušně a byli vděční.

Důstojníci se bez ptaní ubytovali v domech. Také u Jankovských obsadili celé patro a rodně nezbylo, než spát na půdě v seně. Paní Volfová vzpomíná, že tatínek měl velmi pěkné hodinky, kterých si považoval. Když Rusové zabydleli obyvák, vzpomněl si, že je nechal ležet u rádia. Byl přesvědčený, že se s nimi již neshledá. Důstojníci slavili konec války, celý večer hrálo rádio, důstojníci zpívali a tančili. Když odjeli, Jankovští se báli, v jakém stavu byt najdou. Jaké bylo jejich překvapení, když našli pořádek, ustlané postele a hodinky ležely na svém místě.

Naše povídání s paní Volfovou a s paní Kašparovou nebralo konce a jsem si jistá, že bychom si vydržely povídat hodiny a hodiny. Přitom jsme prohlíželi fotografie, které paní Volfová připravila. Ke každé nám dala komentář. Pamatuje si téměř všechny osoby, které jsme na nich viděly. A právě díky fotografiím jsme stále nacházely nová témata, o kterých by se dalo vyprávět. Jedním z těch, které bych Vám ještě ráda přiblížila, jsou různé tradice a slavnosti, které byly v Chyškách běžné a dnes již většinou nejsou.

Velikou slavností bývaly vždy církevní svátky. Například na svátek Vzkříšení na Bílou sobotu procházel vesnici průvod s hudbou. V oknech domů byly nasvícené svícný a z balkonu U Čizinských (tehdy zde bydlela ještě paní Maděrová) pouštěla majitelka Bengálské ohně.

Opravdu velikou slavností býval svátek Božího těla. Před slavností se ve vesnici stavěly čtyři oltáře. První stál ve dvoře u Sibtů,

druhý byl u domu Jankovských, třetí u Kabátů (v místě zazděných vrat stodoly vedle Kohoutů) a poslední u obchodu Skramlíků. Cesta mezi oltáři byla vyložena nařezaným rákosem. Ten nebyl na cestách poházen, ale byl pravidelně pokládán. Tatínek paní Volfové prý na rákos jezdil do rybníčku do Nosetína. Paní Kašparová si vzpomíná na tu krásnou zvláštní vůni, která se linula z puškvorce. Podle fotografie musím říct, že oltáře byly opravdu krásné. Směrem k oltářům byly dvě řady sbíhajících se bráz. Z nich si po bohoslužbě lidé lámali větvičky, stáli je do věnečku a doma si je umísťovali ke křížku, který měli pověšený vždy v některé z místností. V den svátku Božího těla vyšel z kostela průvod věřících s hudbou. V čele průvodu šly družičky a sypaly květiny na cestu, po které šel pan farář, který nesl monstranci. Nad ním čtyři muži nesli baldachýn. I nesení baldachýnu mělo svá pravidla, proto měli muži vždy bílé rukavice. V průvodu vždy šli také hasiči.

U každého z oltářů proběhla pobožnost, během které se kromě jiného vždy věřící modlili: „Od hladu, moru a války ochraň nás Pane Ježíši Kriste“. Začínalo se ve dvoře u Sibtů a končilo se u Skramlíků, odkud šel průvod zpět do kostela. Po skončení slavnosti se lidé dali do práce, oltáře rozebrali a rákos z cest uklidili. Cesty byly prašné, ale musely se vzorně zamést, aby byl ve vesnici zase pořádek.

Svátek Nanebevstoupení Páně byl kromě pobožností typický zvykem, který se v Chyškách provozoval. V tento den totiž kluci vysypávali vápnem cestičky, aby prozradili, za jakou slečnou chodí jejich kamarád. To ale nebylo celé. Byla tu ještě tradice věšení stoliček na lípy u kostela. Bylo totiž nepsanou povinností, že stolička, na kterou si sedala hospodyně při dojení krávy, musela být vždy naprosto perfektně vydrhnutá. Když nebyla stolička naprosto čistá, byla to ostuda mladé hospodyně. Kluci se tedy vždy nějakou lstí snažili dostat do chléva, stoličku vzali a pověsili na lípu u kostela. Hospodyňka si ji potom musela vyzvednout. Paní Volfová vzpomíná, jak jednou měli jet s tatínkem do Prahy a ona zjistila, že stolička z chléva je pryč. Museli tedy ke kostelu, kde už kluci čekali na odměnu, že stoličku sundají. Dostali tehdy cigarety.

Zasmály jsme se také u vzpomínky na to, jak mladí hlídali, kdy hospodář nebo hospodyně poženou prvně krávy na pastvu. Byla to totiž příležitost pro takovou malou škodolibost. Když se krávy vracely poprvé z pastvy, mladí je polévali vodou, aby hodně dojily a polití neušel ani ten, kdo krávy domů hnál.

Vzpomněly jsme také na to, jak v Chyškách proběhla Rozsvícená. Když se dokončila elektrifikace vesnice v roce 1947, zakopávala se lucerna u transformátoru a v hostinci U Procházků byla velká slavnost. Paní Volfová tam s dalšími mladými děvčaty pomáhala roznášet pohoštění.

Když jsem se zeptala na poutě v Chyškách, dostala jsem odpověď, že ty bývaly vždy velmi slavné. Tenkrát byly všechny atrak-

ce na návsi. Náves byla plná. Tam, kde je dnes pošta, nebývala ještě budova Kampeřičky. Byla tam hasičská kolna a před tou byl vždycky řetízový kolotoč. Na něm se děti vozily za jednu korunu. Kolotoče byly před hospodou U Procházků i před kostelem. Děti dostaly na pouť 10 korun a za ty se pohoupaly a povozily na kolotočích dostatečně a zbylo i na dobrotu. V obou hospodách U Čizinských i U Procházků byla večer taneční zábava. Zpravidla v jedné hospodě hrála dechová hudba a v druhé taneční.

Nesmím zapomenout také na maskarní průvod, který prý vždy chodil vesnicí. Všechny spolky se domluvíly a z řad každého přišly masky. Ty se vymýšlely už dlouho dopředu. A tak i v Chyškách si lidé mohli koupit koňský salám, který se prodával na centimetry nebo od pana Hůzla kyselou okurku, kterou jim prodal z putny. Putnu si vozil na trakaři. Ti, kdo se přišli podívat, museli být trochu shovívaví, protože dost často je holič připravil na holení tak, že je pěkně namazal ušlehaným sněhem z cukru. Lidé se ale bavili a v průvodu chodilo kolem 70 masek.

Vzpomínáme také na to, jak lidé během adventu chodili na Roráty. Byly to ranní mše se zpěvy a probíhaly každý den po celý advent. Ráno byla ještě úplná tma a tak lidé často chodili na mši s lucernou.

Neodpustím si ještě vzpomínku na plesy. Víte, že se na začátku každého plesu tančila beseda? Tančilo ji osm tanečníků a ti museli nacvičovat již dlouho dopředu. Tančili v krojích. To mě zaujalo, protože v kronice často čtu o tom, že děvčata chodila na slavnosti v národním kroji. Zeptala jsem se tedy paní Volfové, jak takový kroj vypadal. Paní Volfová mi ho popsala a dokonce mi ukázala několik fotografií. A tak už vím, že když šla děvčata v kroji, měla na sobě bohatou sukni ze šustivého materiálu, který „se pěkně nesl“ a sukně držela tvar. Barva nebyla jednotná, každé děvče mohlo mít jinou. K sukni patřila halenka s velmi bohatě nabíraným krátkým rukávem. Maminka, která takovou halenku žehlila, musela mít opravdu svatou trpělivost. Šněrovačka, která patřila ke kroji, zdůrazňovala postavu a krásně vyšívaná bílá zástěrka už kroji jenom dodala slavnostní punc.

Děvčata v těchto krojích jezdila společně s chlapci také do Milevska na slavnostní dožínky. Děvčata jela na žebříňáku a chlapci na koních. Slavnost byla v Milevsku na náměstí. Když se jelo zpátky, zastavili se chlapci na konci Milevska, kde byla hospoda U Kokrmentů. Děvčata na ně počkala a chlapci je na oplátku při zpáteční cestě svezli na koních. Samozřejmě byli galantní a na koně jim pomohli nasednout.

Jsme na konci povídání a já věřím, že jste se během čtení tohoto článku cítili stejně příjemně jako já při jeho přípravě. Ve společnosti paní Volfové a paní Kašparové mi bylo opravdu hezky. Jsem moc ráda, že jsme se mohli díky jejich ochotě dozvědět mnoho zajímavého a chtěla bych jim velmi poděkovat za jejich vstřícnost a za čas, který mi věnovaly.

Stanislava Hejnová - kronikářka obce

Kronika Sboru dobrovolných hasičů Chyšky

1. část (1894-1920)

Vznik hasičského sboru v Chýškách nebyl vůbec jednoduchý. Lidé nebyli zpočátku hasičské myšlenky nakloněni. Zřejmě litovali finančních prostředků, které by byly vynaloženy. Proto u nás v Chýškách vznikl sbor později, než v jiných vesnicích. Například v nedalekém Nadějkově vznikl o celých 18 let dříve. Prolistujme tedy hasičské kroniky a udělejme si obrázek o tom, jaká úskalí musel sbor dobrovolných hasičů za léta své existence překonávat.

- Pamětní kniha hasičského sboru byla založena v roce 1894, ale vrací se o 7 let zpět. Pokus o založení sboru proběhl již v roce 1887, kdy se na arch přistoupivších hasičů zapsalo 25 členů. Velitelem byl zvolen učitel Josef Hošek a podvelitelem obchodník Alois Chochole. Učitel Hošek začal s pořadovým cvičením v hostinci u Aloise Chocholeho. Hasiči si zakoupili ze svého plátěné obleky a vycházkové čapky, které byly podobné důstojnickým. Stanovy sboru však nebyly schváleny. Měla být zakoupena stříkačka a výstroj ze smíchovské firmy. Starosta Pich, který pozval zástupce firmy R. Smekala na schůzi, aby hasičům vše vysvětlil, zůstal s myšlenkou koupě úplně sám. Hasiči se spoléhali, že částku za stříkačku a výstroj zaplatí Emanuel Volavka – statkář. Ten však řekl, že se ohně nebojí, štítý na velkostatku jsou zděné a je pojištěn. Po této informaci hasiči obrátili a nepomohlo žádné vysvětlování. Sbor poté úplně zanikl.

- 18. května 1893 při obecních volbách vypukl na Hrachově u pana Koláře požár. Lidé nařikali, že není hasičský sbor. To byla pobídka novému zastupitelstvu a to se v červnu usneslo, že hasičský sbor zřídí. Radní A. Chochole byl pověřen, aby dal vypracovat stanovy sboru. Sestavil je Jan Peterka za odměnu 11 zlatých. 19. listopadu 1893 byly stanovy schváleny. 30. prosince 1893 svolal starosta obce František Pich valnou hromadu do hostince Josefa Skramlíka. Velitelem sboru zvolili jednomyslně Františka Nouseka a podvelitelem Antonína Broučka. 31. prosince 1893 se konala další schůze a tu už vedl velitel František Nousek.

- V roce 1894 byla založena pamětní kniha hasičů. 25. února 1894 zakoupilo zastupitelstvo obce stříkačku a výzbroj pro 15 mužů. Koupí věcí vyřídil velkostatkář František Sibrť, který zakoupil velkostatky od Emanuela Volavky v roce 1891. Věci bezplatně přivezl a stříkačku vzal k sobě do kolny, aby byla uschovaná. Původní cena stříkačky byla 750 zlatých, ale byla vyjednána cena 650 zlatých. Bylo zakoupeno také 80 metrů hadic.

10. června 1894 proběhlo svěcení stříkačky. Ve vesnici to žilo. Domy se upravovaly, věnčily se chvojím a květinami, stavěly se brány. V sobotu zaplápolaly prapory v barvách českých a slovan-ských. Na některých domech byly tři i čtyři prapory. V předvečer slavnosti prošel vesnicí průvod s lampiony a hudbou. Zaplály bengálské ohně. Domy byly osvětleny a objevovaly se i transparenty s nápisy: „Jeden za všechny, všichni za jednoho!“, „V mysli odvahu, v paži sílu, v srdci vlast!“ Kovář Matěj Kabát vypálil několik ran z hmoždířů.

Druhý den o 5. hodině ranní byla Chýška vzhůru. Obcí procházela hudba, hrála ranní budíček, střílelo se z hmoždířů. Na krajích vesnice stály brány. Stříkačka byla z obou stran okrášlená věnci a měla po obou stranách nápisy, které vytvořil učitel Jan Maroušek: „Bližnímu k ochraně, Bohu vlasti k oslavě“. Svěcení stříkačky se účastnily sbory z Květuše, Sedlce, z Ratiboře, z Nadějkova s hudbou, z Nechvalic s hudbou a z Milevska trojčlenná deputace. Promluvil velitel sboru a za obec Alois Chochole. Přítomné pozdravila v národním kroji Růžena Vaňková – dcera řídícího učitele a předala všem hodnostářům po kytice. Potom šel průvod ke mši. V čele kráčelo 60 bíle oděných družiček a 12 dívek v národních krojích. Po mši posvětil stříkačku pater Brůha. Chránový sbor pod vedením Josefa Vařky zazpíval, pak hrály kapely císařskou a národní hymnu.

- V roce 1895 měl sbor hotovost 32 zlatých. Během roku dostával dary od některých občanů. Pan Sibrť daroval 5 zlatých, František Kolář z Hrachova

daroval 5 zlatých za účast členů sboru při hašení požáru jeho domu. Ze zemského věcného fondu dostal spolek 160 zlatých. Sbor se účastnil téměř všech akcí ve vesnici. Během roku hasil několik požárů. 28. května 1895 ve 12,30 hodin vypukl požár ve Lhotě Tetaurově. 30. května dojeli hasiči na půl cesty k požáru na Toskance. 4. července hasili hasiči domek Veřtátův a Maškův v Růženě a Novákovu stodolu v Chýškách.

- 2. prosince 1898 proběhly oslavy 50ti letého panování jeho veličenstva Františka Josefa I.

- V roce 1901 sbor vyslal své dva zástupce na kurz hasičský, který probíhal v Milevsku. V létě roku 1901 hasili hasiči požár u rolníka Jana Dvořáka na Kvašově č. 3 a u Františka Procházky v Záluží č. 5.

- 20. června 1904 hasili hasiči požár v Chaloupkách, kde hořela stodola. V červenci zapaloval v Branišovicích blesk.

- 15. ledna roku 1905 rozhodla valná hromada sboru hasičů, že bude pořizeno 8 slavnostních uniforem.

- 18. února 1906 sehrál sbor divadelní představení Slavnostní schůze. 27. září hasiči vyjeli k požáru na Výšce.

- 13. prosince roku 1907 zemřel předseda sboru František Sibrť. Sbor věnoval na rakev věnec se stuhou „Milému předsedovi“

- V roce 1909 byl pořádán zřejmě poprvé spolkový ples. Čistý výnos z plesu činil 50 korun. V noci ze 6. na 7. prosince se účastnili hasiči hašení požáru ve Zbislavě.

- V roce 1911 byli do sboru přijati noví členové. Kronikář hasičů si posteskl, že v tomto roce byla v Čechách zakládána nová Klerikální strana, která se pod rouškou náboženství chtěla domoci vlády. Také v chyšeckém sboru došlo k neshodám a někteří funkcionáři ze svých funkcí odešli. Byli voleni noví.

- V kronice za rok 1912 je psáno, že poměry v Malé Chýšce se upravily a panuje zde svornost. Starostou sboru je Jan Sibrť (syn Františka Sibrty – velkostatkáře), velitelem je Jan Pinta a náměstkem velitele František Čanda.

- Roku 1913 probíhalo na jihu Čech vel-

ké vojenské cvičení, tzv. manévry. Hasičský sbor musel mít po dobu 3 dnů hlídku i v noci. Sbor hasil v tomto roce několik požárů, při kterých byli někteří členové zraněni.

- V roce 1914 se chyšecký sbor účastnil v plném počtu odhalení desky Prokopu Chocholouškoví na faře v Nadějkově. 20. června toho roku vypukla válka a někteří členové sboru byli odvedeni. Při mobilizaci odešli: Jan Pinta, Karel Boháč, Alois Votruba, Karel Souček, František Vodrážka, Alois Neužil, Radislav Pintner a přispívající členové Stanislav Horný, František Košta. Následně odešli František Skramlík, Josef Pich, František Pinta, Josef Novák, Alois Novák a pan Smrt z Hrachova. Ve válce padli: velitel Jan Pinta, Antonín Košta, Radislav Pintner a nemocí Antonín Zápotocký.

- 23. května roku 1918 se výborová schůze usnesla, že se sbor zúčastní oslav položení základního kamene k Národnímu divadlu. Tuto oslavu pořádaly všechny okresy. Z Chýšek byly do Milevska vypraveny ověnčené vozy a 100 dívek v národních krojích.

- 31. srpna 1918 se uskutečnila oslava 25ti let od založení župy hasičské. 28. září byla slavná bohoslužba za šťastnou budoucnost národa. 70 dívek v národním kroji zdobilo tuto slavnost. Poprvé zazněla hymna „Kde domov můj“. Páter Jaroslav Stuna měl vlastenecké kázání. Po bohoslužbě vytvořila děvčata a hasiči špalír. Pan učitel Tomášek promluvil o našem národním utrpení a prohlásil, že nám kyne brzké vysvobození.

- V roce 1919 se hasiči účastnili svěcení stříkačky ve Strážce a v Záluží. 16. dubna hořelo u Součků v Radikovech. V Chýškách byly 4. května sazeny lípy svobody: Masarykova, Havlíčkova a Československých legií. Na této slavnosti také nesmělo chybět hasičstvo.

- V roce 1920 byl starostou sboru zvolen místní farář Jaroslav Stuna proti velkostatkáři Sibrťovi. Hasiči pořádali společně se strážeckým sborem ples. Pro každý sbor zbyl výtěžek 134 korun 18 haléřů

Stanislava Hejnová - kronikářka.

Zapomenutý, ale krásný kout Chýšicka

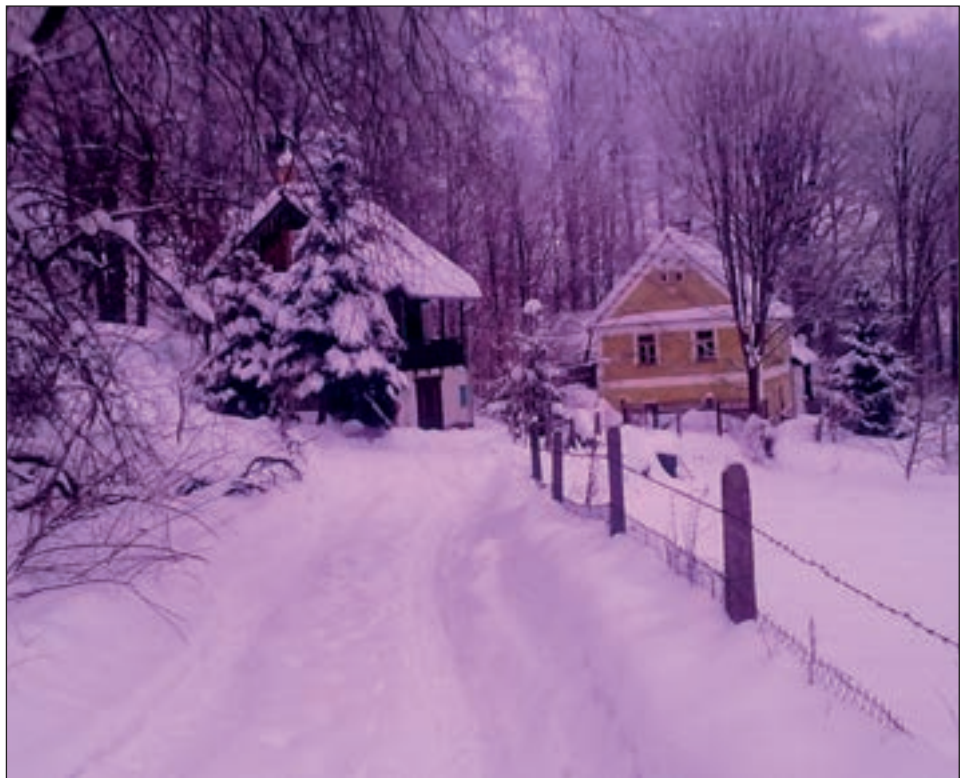
Osada Branišov je samota, nacházející se v lese 2,5 kilometru severně od Chýšek. Největší výměra Branišovských pozemků patří do katastrálního území Nosetín a část do území Chýšky a Mezny. První zmínka o této osadě pochází z roku 1394, z roku, kdy v českých zemích vládl král Václav IV.

Podle pověsti vedla za dávných časů zdejšími lesy odbočka solné stezky. Po ní se dopravovala sůl z Rakouska do Prahy. Zdejší lesy byly velmi hluboké a tak byly ideálním prostředím pro různé lapky, kteří přepadali kupce a v tom lepším případě je pouze oloupili. Bohatší kupci si proto najímali ozbrojený doprovod, který je zdejšími lesy bezpečně provedl. Jedním z takových průvodců byl zřejmě jistý Braniš, který žil právě na místě zdejšího Branišova a ten byl po něm pojmenován. O tom, že zdejší lesy byly opravdu hluboké, svědčí i další pověst. Ta říká, že v době husitských válek chtěl Jan Žižka vyplenit Vysoký Chlumec. Při svém tažení zdejšími lesy jej však mi-

nul a tak se tehdy ještě hrad Vysoký Chlumec vyhnul husitskému řádění.

V průběhu let prošel Branišov několika proměnami a byly doby, kdy zde panoval čilý ruch, čemuž se dnes dá jen stěží uvěřit. Pojďme tedy zavzpomínat na dobu, kdy byl Branišov vlastně takovým menším samostatným statkem, patřícím pod velkostatky v Chýškách a na dobu, kdy se z něj stala samota, kterou známe dnes.

Pro naši procházku nedávnou historií Branišova jsem si vybrala ty nejpovolanější průvodce. Jedním z nich je pan Václav Pudil z Nové Vsi, který na Branišově prožil část dětství, a to hlavně díky tomu, že jeho tatínek ve zdejším statku pracoval ještě pro pana Sibrty. Druhým průvodcem je pan Jiří Kabiček, který se později přímo ve zdejší hájovně narodil a prožil na Branišově velký kus svého života. Popravdě musím říct, že jsem se během jejich vyprávění musela několikrát ujistit, že mluvíme

opravdu o tom stejném Branišově, který znám já. Tento malý kout Chýšicka uprostřed lesů má opravdu bohatou minulost. Dovedete si představit, že se na Branišově za hájenkou v lese zvaném Dubina hrálo divadlo? Hráli ho tu chyšečtí ochotníci a přicházeli sem dokonce v průvodu s muzikou. Tatínek pana Kabička svým synům vyprávěl, jak se jako malí kluci dívali na představení se stromů, na které vyšplhali.

Vzpomeňme tedy na dobu, kdy pan Sibrť z chyšeckého velkostatku provozoval na Branišově kromě lesního hospodářství, které bychom uprostřed lesa jistě očekávali, také zemědělskou činnost. Dřevo z místních lesů se odváželo na dráhu do Sepekova. Vozilo se volským potahem. Klády byly mnohdy dlouhé a v Chýškách v zatáčce u Čizinských nebylo možné s vozem zatočit. Proto se muselo sjet dolů Sládkovinou. To nebyla žádná legrace vydat se s plně naloženým povozem touto cestou ale muži, kteří s voly jezdili, našli způsob. Nahoře na kopci zablokovali povozu zadní kola a jelo se dolů na smyk.

Branišovské lesy měl tehdy na starosti hajný Kohout. Byl to člověk na svém místě a byl přísný. Les střežil jako oko v hlavě. Jeho koníčkem bylo sadaření. Rouboval stromy a jeho zásluhou rostly na Branišově krásné a bohaté plodící třešně.

Když došlo v roce 1933 k pozemkové reformě a k parcelaci pozemků chyšeckého velkostatku, koupili Branišov dva muži z Prahy. Jedním z nich byl pan Skorkovský, který byl právníkem, a druhým pan Vondřich. Ten vlastnil v Praze několik činžovních domů a také tiskárnu. Měl dostatek finančních prostředků a tak se s vervou pustili na Branišově do podnikání. Pro lidi z okolí to znamenalo pracovní příležitosti. Na Branišově se věnovali například chovu slepic. Byla zde líheň, kde se líhla kuřata. Velikou zajímavostí byl chov šneků. Chlapi prý hledali šneky ve skalách a odnášeli je do ohradky před hájovnou, kde se pak šneci množili a vyrůstali. Když dosáhli potřebné velikosti, byli odvezeni do Prahy a odtud putovali na stoly francouzských labužníků. Fungovalo tady také zahrádnictví a pěstovaly se tu například jahody. Okolní lesy poskytovaly nepřeberné množství přírodního materiálu a tak na Branišově vyráběli například věnce na svátek dušiček. Kluci sbírali šišky a další přízraby, ženy vyráběly věnce a hotové je pak odvážely do Nechvalic k prodeji.

Před válkou odešel pan Vondřich do Anglie s pozdějším prezidentem Edvardem Benešem. Byl prý jedním z jeho poradců. V Čechách zůstala jen jeho manželka. Ve válečných letech byl tedy Branišov pod dohledem pana Skorkovského. Ten měl zřejmě určité kontakty s Němci. Místní lidé občas ve zdejších lesích potkávali německé důstojníky, kteří byli na Branišově hosty. Zajímavostí bylo, že pan Skorkovský zaměstnával ve svém hospodářství na Branišově během války mladá děvčata, která by jinak musela odejít na nucené práce do Německa.

Po skončení války se z Anglie vrátil pan Vondřich. Odkoupil od pana Skorkovského jeho polovinu Branišova a začal hospodařit. Pan Pudil vzpomíná, že za pana Vondřicha na Branišově pracovalo mnoho řemeslníků, protože se zde hodně stavělo. Například na místě původního Branišova, který byl jen pár desítek metrů od dnešní hájenky, byla místo původních tří domů postavena stodola. Měly zde být postaveny další hospodářské budovy a dokonce byl připraven projekt na stavbu sanatoria

a příjezdové komunikace ze silnice, která vede z Chválova do Nosetína. Branišov se měl zpřístupnit z tohoto směru. Pan Vondřich měl v plánu vybudovat sanatorium, ve kterém by pacienti využívali BIO produkty, vypěstované ve zdejších hospodářství. Již tenkrát měl tuto velmi pokrokovou myšlenku. Projekty mu zpracovával jeden pražský architekt, ale vlastní stavby řídil stavitel Bočan z Milevska. Dlužno dodat, že se mnohdy stavělo chaoticky a bez potřebných povolení.

Lidé, kteří pracovali na Branišově, si pana Vondřicha velmi pochvalovali, protože to byl člověk, který měl velmi silné sociální citění. Pracovali v pohodě a když potřebovali, mnohdy pomohl. Jiří Kabiček vzpomíná, že když se měl v roce 1948 narodit jeho starší bratr Václav, odvezl pan Vondřich jeho maminku automobilem do porodnice do Prahy. Když se bratr narodil, šel mu pak za kmotra.

Jednou byla v chyšeckém kostele slavnost, které se samozřejmě účastnil pan Vondřich jako patron zdejšího kostela a s ním i několik jeho vysoce postavených známých. Když se vraceli společně automobilem z kostela na Branišov, zastavil je před Novou Vsí pan Pudil z Růžené. Prosil pana Vondřicha o pomoc, protože jejich dědečkovi se udělalo špatně a bylo třeba jej odvézt k lékaři. Ten neváhal ani chvíli a zavelel: „Pánové vystupte si, dál půjdeme pěšky. A Vy, pane Radolfe, uhánějte do nemocnice.“ Pan Radolf byl jeho řidič.

Lidé pro pana Vondřicha rádi pracovali a on si jejich práce dovedl považovat. Sám neměl děti a tak se věnoval svému podnikání. Za svými lidmi rád zašel. V roce 1948 mu však komunisté jeho majetek znárodnili. Pan Vondřich zemřel raněn mrtvicí 3. července 1951. Skončilo jedno období Branišova.

Majetek se tedy stal státním. Připadl státním lesům. Nejprve spadl pod bechyňský lesní závod a později pod Lesní závod Milevsko.

Na tuto dobu už si pamatuje pan Jiří Kabiček, který se ve zdejší hájence narodil v roce 1952. Jeho rodiče zde pracovali pro pana Vondřicha již od roku 1947. Měli v hájence jednu dolní místnost. Když byl majetek zestátněn, zůstali zde a pracovali pro státní lesy. Měli pak k dispozici celou hájenku. Pan Kabiček se staral o dva koně, se kterými přibližoval v lese dřevo. Pole si, ve kterém pracoval, bylo rozsáhlé – od Vratíšova až po Kovářov. Práce s koňmi v lese byla velmi namáhavá. Obnášela totiž starost o koně od časného rána až do pozdního večera. Pan Kabiček si musel každý den přivstat, protože koně se před prací museli dobře nakrmit a vyhřebelcovat. Znamenalo to vstát o dvě a půl hodiny dříve, než se vyjždělo do práce, založit koním seno a donést vodu. Takový kůň spořádal množství sena a vypil dvě vědra vody, než mohl vyjet za prací. Člověk, který nemá láskyplný vztah k těmto krásným zvířatům, by nemohl takovou práci dělat. Navíc měl pan Kabiček koně tak vycvičené, že na různé povely dokázali dělat přesně to, co bylo třeba. Nesmělo se na ně však křičet. Pan Pudil vzpomněl, jak si jednou vypůjčil na práci na poli koně od pana Kabička. Zapomněl však a zvýšil na něj hlas. Kůň na nic nečekal a vydal se vzrostlým obilím domů. Protože za sebou táhl rozporku, byla za ním v obilí pěkná cesta. Dalo velkou práci si ho udobřit a přesvědčit ho, aby se vrátil. Práce v lese byla opravdová dřina. Dlouhé dřevo se na vůz nakládalo ručně za pomoci pák, až později byly navijáky.

Povídání o tom, jak se žilo rodině se třemi kluky na branišovské samotě, ve mně vzbuzuje obdiv. Pan Kabiček vzpomíná na své dětství a mládí, když vyrůstal se svými dvěma bratry Vaškem a Tondou v branišovské hájence. Starala se o ně především maminka, protože tatínek se vracel z práce vždy až večer. Doma bylo hospodářství – vždy jedna nebo dvě krávy, prase, koza, slepice a hektar a půl polí. Kluci neměli moc času na lumpárny, museli pomáhat mamince. Při pasení krav se dalo krásně čist. Krávy spásaly trávu kolem cest, tráva na louce se sušila na zimu. Vše se dělalo ručně. Obilí se sekalo hasákem nebo hrabíci, mlátilo se na mlátičce. Ani později, když všude sklízely kombajny, se na Branišově nic nezměnilo. Díky úzkým cestám mezi stromy se sem žádná větší mechanizace nedostala.

Na nákupy se muselo do Chýšek, proto se snažili být co nejvíce soběstační. Pěstovalo se žito, chleba pekli doma. Maso z domácích zvířat zavařovali do sklenic, mléko od krávy zpracovali.

Televize doma nebyla, zábavu poskytoval les. V něm byli jako doma a nikdy se tu nebáli, jen z divokých prasat, kterých tu byl hojný počet, měli respekt.

Když v zimě napadl sníh, musel tatínek malým klukům proslápnout cestu do Vilína, aby mohli jít do školy. Když sníh rozbředl, byly cesty rozbahněné a tak ve vrbách za Němečkovými byly schované boty a nezbývalo, než se přezout do čistých.

Bouřky na Branišově mnohdy budily hrůzu. Při jedné z nich spadl na hájenku starý mohutný buk a způsobil dost velkou škodu. Z padlého stromu bylo 15 m³ dřeva. Když přišla taková bouřka přes den, často měli Kabičkovy hosty. Schovávaly se u nich ženy, které pracovaly v okolních lesích, ale také například sušily seno na místních loukách. Práce to byla namáhavá, a přesto si prý při ní často zpívaly.

Branišov vždy hlídali psi. Vždy tady býval pánem vlčák. S úsměvem jsme vzpomněli i na kozu obranáčku. Ta se popásala na dvorku, a když na ni někdo zavolal „koza, koza“, postavila se na zadní nohy a pak ho svižně z Branišova vyprovodila. Zvířata byla na Branišově vůbec běžnými obyvateli.

li, ale když se do kuchyně v myslivně vloupla zmije a usadila se pod kuchyňským stolem, musela ji paní Kabičková za pomoci koštěte vyprovodit ven.

Když podnik Státní lesy prodal Branišov doktoru Mrzenovi z Prahy, museli se Kabičkovi v roce 1980 odstěhovat na Novou Ves. Pan Jiří Kabiček s Branišovem ale nikdy kontakt neztratil. Jako správný kluk z Branišovských lesů vystudoval střední lesnickou školu v Písku a povolání lesníka zůstal věrný celý život. Těžko hledat někoho, kdo se v místních lesích a přírodě vůbec lépe vyzná. Dodnes tráví na Branišově velkou část svého volného času.

Branišov byl v roce 1996 v restitučním řízení vrácen neterřím a synovci pana Vondřicha. Jeden ze synovců – pan Bažil zprostředkoval v roce 2016 prodej branišovských lesů a pozemků České správě nemovitostí – investiční a dřevařské k.s. a paní Marii Beatrice Grafin von und zu Arco-Zinneberg. Píše se tedy další kapitola branišovské historie.

Závěrem našeho povídání jsem si ani já nemohla nechat pro sebe vzpomínku, když jsem jako malá chodívala s rodiči k tetě a strejdovi Kabičkovým na návštěvu. Dobře si pamatuji ta nedělní odpoledne, když sluníčko krásně hřálo a my jsme šli do kopce k Vilínu. Vedle silnice vpravo dozrávaly maliny a krásně voněly. Na konci Vilína naproti Němečkovům se v ohradě líně povalovaly ovce a pobíhala malá jehňátka. Cesta na Branišov utekla rychle a když jsme vstoupili mezi stromy, pohltil nás zvláštní až pohádkový klid. Prošli jsme po cestě lesem a už z dálky jsme viděli hájenku s hezky upravenou zahrádkou. Ve stáji podupávali a pofrkávali koně a nápis nade dveřmi hájenky vypovídal o jejich obyvatelích: „Kdo Vás pole, lesy láskou pěstí, toho Pán Bůh nikdy neopustí“.

Přestože tu měli vždy plné ruce práce, vždy si našli čas na příjemné posezení a tak dobrý čaj, jako vařila teta z vody z lesní studánky, Vám jistě nenabídnou ani v té nejlepší restauraci.

Za příjemné posezení, při kterém vznikl tento článek, děkuji panu Václavu Pudilovi a Jiřímu Kabičkovému z Nové Vsi.

Stanislava Hejnová - kronikářka

Základní škola v Chyškách

Harry Potter ve čtenářském klubu

Dne 4. 5. 2018 proběhl ve čtenářském klubu ZŠ Chyšky Den s Harry Potterem. Paní knihovnice z chyšské knihovny Lenka Kváčová byla tak hodná, že přijala pozvání ke spolupráci na čarodějnických soutěžích. V úvodu byli žáci rozděleni do čtyř skupin podle kolejí v Bradavicích – Nebelvír, Havraspár, Mrzimor a Zmijozel. Losovali si z klobouku přímo svou kolej, následně obdrželi erb na krk právě s názvem své koleje. Po rozdělení byla žákům vysvětlena pravidla a upřesněny úkoly. Čekalo na ně mnoho zajímavých aktivit, museli vyplnit pracovní listy o knihách s Harry Potterem, nacvičit scénář podle knihy Harry Potter a prokleté dítě, vymyslet zaklínadlo a čarodějnickou hádanku, najít informace o spisovatelce J. K. Rowlingové, vymyslet fantasy zvíře a nakreslit obrázek podle návodu v angličtině. Po splnění všech úkolů došlo na vyhodnocení. Výsledky byly překvapivé, neboť i v „reálném životě“ mezi sebou vedly boj koleje Nebelvír a Zmijozel. Celá soutěž nakonec skončila, stejně jako v knize, výhrou Nebelvíru. Na druhém místě se umístil Zmijozel, těsně za ním Havraspár a na čtvrtém místě skončil Mrzimor. Pro všechny byly připraveny sladké odměny a vítězové si odnesli i kouzelnické hůlky. Moc se těšíme na další spolupráci s knihovnou.

Den Země

Den Země je den věnovaný Zemi, který se každoročně koná 22. dubna. Tento svátek je ovlivněn původními dny Země, které se konaly při oslavách jarní rovnodennosti 21. března a oslavovaly příchod jara. V moderním pojetí jde o ekologicky motivovaný svátek upozorňující lidi na dopady ničení životního prostředí. První Den Země byl slaven 22. dubna 1970 v San Francisku. Cílem bylo zvýšit energetickou účinnost, recyklovat odpadky a hledat obnovitelné zdroje energie. Tato akce měla velký ohlas zejména mezi studenty.

OSN začala tento svátek slavit o rok později (1971). V roce 1990 se k Americe připojil i zbytek světa a 22. duben se stal Mezinárodním dnem Země.

V současné době slaví Den Země víc jak miliarda lidí ve více jak 193 státech světa. Den Země se tak stal největším svátkem, který slaví lidé společně na celé planetě bez ohledu na původ, víru či národnost.

Naše škola se tradičně k oslavám připojila. V pátek 20. dubna se žáci zapojili se svými třídními učiteli do úprav školní zahrady. Chystaly se záhony, vysévala se semínka, vyráběl se hmyzí hotel, čistilo se jezírko. Každá třída vyrobila informační cedulku k zajímavému místu zahrady. Ve druhé části dopoledne se promítaly filmy s ekologickou tematikou, na něž navazovaly aktivity využívající získané informace. Žáci 1. - 3. třídy zhlédli loutkově animovaný snímek „Moje sousedka“, který představuje jeden den v životě dvou obyvatelů jednoho domu. Film na vtipném srovnání domácích zvyků dvou sousedek ukazuje, jak i drobná opatření šetří energii a peníze. Žáci 4. - 6. třídy si při sledování animovaného snímku „Jak to chodí na Zemi“ uvědomili lidskou závislost na automobilové dopravě. Nejstarší žáci 7. - 9. třídy se při sledování filmu „Co se nenosí“ dozvěděli o upcyclaci. Jedná se o metodu, která dokáže využít materiál z přebytkových výrobků k vytvoření produktu vyšší hodnoty. Své kolekce podle tohoto principu vytváří i estonská módní návrhářka Reet Ausová. Reet chce o nutnosti upcyclace přesvědčit vedení módních korporací. Využitím poslední jmenovaného snímku jsme se zapojili do kampaně „Nekup to!“. Jedná se o projekt, který připravil „Jeden svět na školách“ (vzdělávací program organizace Člověk v tísni).

Posezení s maminkami

10. května děti prvního stupně chyšské školy oslavily se svými maminkami Den matek. Netradiční program byl zahájen pásmem jarních písní a básní. Po skončení programu už čekal na maminky dárek v podobě práníček a toho, čím by každý žák svoji maminku nejvíce potěšil.

V 1. třídě každý předvedl, co mu jde nejlépe. Žáci ukazovali, jak hezky čtou, malují, píší a počítají. Poté následoval tanec a nakonec i společná výroba kytičky, která rozkvétá na vodě. Druháci připravili koncert plný hudby, básniček a povídaní o tom, co pro nás maminka znamená. Protože jsou Ekolini, dokonce s mamkou statečně prošli venku na školní zahradě smyslový chodník, o který se celý rok starají.

Děti ze třetí třídy jsou rychlé a mrštné. Nejraději hrají hry v tělocvičně. Proto se rozhodly zahrát rodičům vybíjenou. Obě strany odcházely spokojené.

Čtvrtáci si společně zkusili za odborného vedení paní učitelky ruční výrobu mýdla. V 5. třídě zase společně vyráběli skleničky na sladkosti.

Odpolední posezení maminek s dětmi se všem moc líbilo.

Školní ples

V sobotu 13. ledna pořádal Spolek rodičů při Základní škole Chyšky již tradiční školní ples. Kromě vystoupení deváté třídy a tanečního kroužku se představili také tanečníci z EFK Milevsko. Hudební doprovod zajistila skupina Elizabeth. Návštěvníci plesu vytvořili skvělou atmosféru, letošní školní ples se opět vydařil.

Lyžařský výcvik

Dne 16. 1. – 19. 1. 2018 absolvovali žáci 7. a 8. třídy lyžařský výcvik ve skiareálu Monínec. V úterý 16. 1. jsme v 8 h vyrazili mikrobusem do skiareálu. Učili jsme se zde lyžovat. Byli jsme rozděleni do 2 skupin: začátečníci a profilyžaři. Začátečníci byli rozlišeni červenými rozlišovákami, profi žlutými. Z řad pedagogického sboru nás doprovázeli Mgr. Jakub Barda a Mgr. Denisa Kolínská, kteří jako učitelé i na svahu předali zkušenosti ostatním.

Vždy jsme si nazuli lyžáky, upevnili je a pak jsme šli na palouček za parkovištěm, kde se nejprve konala rozcvička. Protáhli jsme si svaly a zahráli se. Poté nám pan učitel rozdál permanentky. Cestou ke svahu jsme zkoušeli, jak správně padat a zvedat se ze sněhu. Sníh byl příjemný, hezky chladil.

Počasi nám přálo. Lanovkou jsme dorazili na vrchol Monínce a rozdělili se do skupin. Postupně jsme sjížděli dolů, pak zase jsme vyjeli nahoru a tak celé dopoledne... Celí unaveni jsme se mikrobusem vraceli do školy. Cestou jsme si zpívali.

Celý výcvik byl příjemný. Moc jsme si to užili a těšíme se na příští rok.

Adam Řehoř, 7. třída.

Recitační soutěž

Dne 22. února 2018 se v ZŠ Chyšky konalo školní kolo recitační soutěže, kterého se zúčastnilo celkem 33 soutěžících ve třech soutěžních kategoriích.

Výkony recitátorů svědomitě hodnotila pětičlenná porota ve složení: Monika Bardová (ředitelka školy), Alena Málková, Lenka Pešičková, Jaroslava Petáková a předsedkyně poroty paní Marie Křížová.

Soutěž probíhala ve čtvrté třídě, kterou žáci nádherně vyzdobili.

Příjemné bylo, že děti přišli podpořit i rodiče a babičky, kteří byli svědky výborných výkonů všech recitátorů a zároveň se postarali spolu s dětmi ze školní družiny, o výbornou atmosféru.

Dva nejlepší recitátoři z každé kategorie postupují do okresního kola, které se uskuteční 20. března 2018 v loutkovém sále v Písku.

Klub zábavné logiky a deskových her

Od září školního roku 2017/2018 se na naší škole rozběhl v rámci projektu Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání Výzva č. 02_16_022 Klub zábavné logiky a deskových her, ve kterém si děti mají možnost zábavnou formou procvičit a rozvíjet své logické, strategické a informatické myšlení. Takto získané znalosti, dovednosti a kompetence se také promítají i do povinné složky vzdělávání žáka.

Klub pro první stupeň probíhá každý čtvrtek. Klub, který navštěvují žáci druhého stupně a žáci páté třídy, se uskutečňuje vždy ve středu.

Vítání jara

Dne 22. 3. 2018 se na naší škole uskutečnilo Vítání jara s bohatým kulturním programem. Nejprve pronesla pár slov paní ředitelka Monika Bardová. Následně vystoupily děti z prvního stupně s pásmem básniček a písniček pod vedením svých vyučujících. Následoval prodej výrobků s velikonoční tematikou. Přítomní si mohli zakoupit perníčky od paní Hryzové, kraslice a pletení z papíru od paní Zdeňkové. Paní Vošahlíková upoutala krásnými kraslicemi, velikonočními vajíčky a zápichy. Nechyběla ani papírová krajka od paní Roučkové a kraslice a šité velikonoční dekorace od paní Vlasty Bardové. Keramstudio Chyšky-Makra nabízelo velikonoční keramiku. Kromě zručných prodejců se též zapojili rodiče žáků školy a samotní žáci. Žákům školy se nejvíce líbila velikonoční atmosféra a velké množství velikonočních dekorací. Každý prodejce nabízel krásné výrobky, které nejsou jen tak k vidění. Kromě toho byly nabízeny též velikonoční dobroty od paní Zemanové z Ratiboře. Vítání jara přilákalo velké množství návštěvníků.

Světový den vody

Svátek vody se slaví 22. 3. Termín zvolila v roce 1993 Organizace spojených národů a cílem je upozornit na význam vody pro život.

Žáci naší školy se k oslavám připojili v pátek 23. 3. Na shromáždění ve vestibulu vystoupili postupně žáci 3. – 9. třídy a seznámili ostatní s vybraným tématem. Třetíci nám doporučili, jak v domácnosti můžeme šetřit vodou. Čtvrtá třída vysvětlila koloběh vody v přírodě. Žáci páté třídy vtipnou scénkou seznámili spolužáky se spotřebou vody na osobu a den. Šestáci pohovořili o rozdělení vody na planetě. Sedmá třída si vybrala téma Spotřeba vody na

výrobu a pěstování. Osmáci zkoumali obsah a funkci vody v lidském těle. Žáci posledního ročníku nám přiblížili, co se děje v čistírně odpadních vod.

Dále byl na pořadu výukový program, který pro žáky nachystalo centrum Ochrana fauny ČR z Hrachova u Sedlčan. Žáci se seznámili s vodními organismy.

Součástí Dne vody byla také výstava výtvarných prací žáků s vodní tematikou.

Výstava Lesy a příroda kolem nás

Od března do konce dubna 2018 proběhla v prostorách OÚ Chyšky výstava výtvarných a literárních prací žáků ZŠ Chyšky. Zúčastnili jsme se již 8. ročníku výtvarné soutěže "Lesy a příroda kolem nás".

Soutěž probíhala ve spolupráci s místní Obecní knihovnou Chyšky. Jejím prostřednictvím jsme zapojeni do daných témat:

- Básnička o přírodě
- Člověk a les
- Ručně vyrobená knížka o lese
- Les ve fantazii
- Stromy v barevném kabátku
- Jak děti vidí práci lesníka

Vybrané práce byly zaslány Jihočeské vědecké knihovně. Vyhodnocení proběhne v daných kategoriích. Uvidíme, jak se nám letos bude dařit.

Český den proti rakovině

Základní škola Chyšky se tradičně připojila k veřejné sbírce ve prospěch Ligy proti rakovině. Letošní 22. ročník připadl na 16. května a byl zaměřen na nádorová onemocnění tlustého střeva a konečníku. Prodejem žlutých kvítků měsíčku lékařského se podařilo získat 3 274,- Kč. Získané finanční prostředky budou využity na nádorovou prevenci, zlepšení kvality života onkologických pacientů, podporu onkologického výzkumu a vybavení onkologických pracovišť.

Pěstování starých odrůd

Na jaře se ZŠ Chyšky zapojila do projektu „Pěstování starých odrůd ve školách“, který organizuje spolek Gengel o.p.s. Odrůdy se pro školy vybírají podle klimatických podmínek, a tak se na školní zahradě objevil len setý Šumper-

ský Rekord a mák setý modrý Valašsko. O pěstování vedeme záznamy a průběžně pořizujeme fotografie porostu. Po sklizni semínka poputují zpět do Gengelu.

Cílem projektu je uchovat staré odrůdy, které jsou na okraji zájmu semenářských firem, ale představují rezervu genetické rozmanitosti pro budoucí generace. Staré odrůdy jsou dobře přizpůsobené místním klimatickým podmínkám, jsou odolné, nenáročné a dobře obstojí i při způsobu pěstování, který je šetrný k životnímu prostředí.

Výprava Ekolínů do letního lesa

5. června nás čekala poslední Ekolíní výprava. Přestože léto ještě nezačalo, příroda nám poskytla letní počasí a tím se mohla uzavřít poslední část projektu "Ekolíní". Stali se z nás lesní pozorovatelé a badatelé. Vyšli jsme vyzbrojeni lupami a zápisníky.

Plnili jsme 3 úkoly pro úplné vysvobození skřítků ztracených v lese - pozorování změn v letním lese, souvislost propojení všech jevů, které jsme doposud odhalili u daných živočichů a rostlin, a hlavně vlastní chování v přírodě.

Ani po splnění úkolů jsme ale bohužel skřítky v lese ne našli. Z jejich domečků se postupně staly příbytky drobných živočichů a rostlin. Cestou zpět do školy ale neklid pro vysvobození vzrůstal. Ve třídě jsme všechny poznatky zapsali, zakreslili přírodniny i novou zkušenost s lesními patry, s mrtvým dřevem, s vnímáním všemi smysly. Čekal nás jen pátý, poslední dopis. Skřítky bylo nutné hledat v prostorách školní zahrady. Tedy jako na začátku celého projektu. Skřítky se opravdu schovali pod borovici!

Výprava úspěšně skončila a hlavně naši lesní skřítky se vrátili zpět ke svým zachráncům.

Moc se nám vše líbilo, hodně jsme se v přírodě naučili a opravdu jsme celý školní rok společně žili "Les ve škole a školu v lese". *Ekolíní 2. třídy a Mgr. Lenka Pešičková*

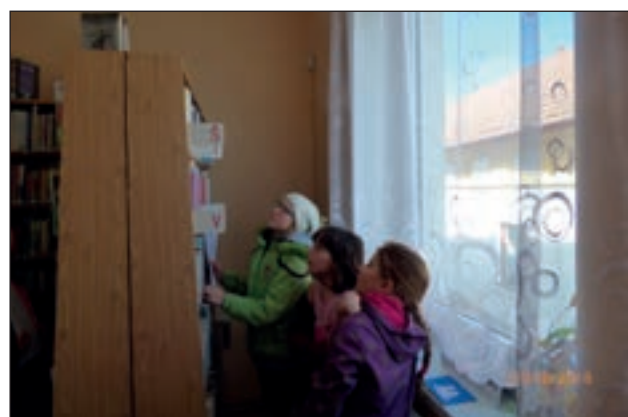

Dvě návštěvy dětí ze čtenářského klubu v knihovně

V dubnu a květnu připravila knihovnice paní Kváčová pro mladší děti ze čtenářského klubu pěkný program. Při první návštěvě si nejprve žáci hledali knížky podle připraveného seznamu. Jednalo se o pohádky a děti si díky tomu zopakovaly abecedu. Pak s knížkami pracovaly – vyhledávaly autory, vzpomínaly na další pohádky, které znají z četby a z televize.

Druhé setkání bylo zaměřeno na nejznámější dílo Eduarda Štorcha Lovci mamutů, jehož děj je zasazen do doby kamenné na území českého státu. Za obě návštěvy paní knihovnici děkujeme.

Mgr. Alena Málková

Spolek rodičů a přátel dětí a školy při ZŠ Chyšky

Mezinárodní den dětí, který se slaví 1. června, oslavily i děti ze Základní školy v Chýškách. Spolek rodičů a přátel dětí a školy při ZŠ Chyšky ve spolupráci se Základní školou Chyšky připravily pro všechny děti ze základní školy dárek v podobě poznávacího výletu do Motýlária - obecně prospěšné společnosti Ochrana fauny ČR ve Voticích. Výukový program byl připraven tak, aby se děti aktivně

formou seznamovaly s odborným tématem a pomocí připravených aktivit rozšířily svoje znalosti. Kromě motýlů si v budově přiléhajícího ekocentra děti mohly prohlédnout unikátní výstavu motýlích fotografií a sbírky motýlů z českých muzeí.

Děti se vrátily nadšené z různobarevných housenek, různě tvarovaných kukel a krásných motýlů, ale i poučené

o ochraně tohoto libivého hmyzu, aby nevymizel z naší krajiny.

Poděkování patří Obci Chyšky, která na tuto odbornou exkurzi schválila dotaci ve výši cca 30% nákladů.

Spolek rodičů a přátel dětí a školy při ZŠ Chyšky

Výročí narození Hanse Christiana Andersena

Ve středu 25. dubna jsme se odpoledne opět sešli s paní Lenkou Kváčovou v obecní knihovně. Připomněli jsme si 2. duben, výročí narození slavného dánského pohádkáře Hanse Christiana Andersena. Dozvěděli jsme se něco málo o jeho životě. Paní knihovnice nám přečetla pohádku „O létajícím kufru“. Získané informace jsme hned použili v zábavném kvízu. A protože se za několik dnů blížila Svatojakubská noc, vyrobili jsme si na závěr papírovou čarodějnicí.

Ivana Peciválová

Březen je měsíc knihy

Březen je měsíc knihy a všech čtenářů. Proto také školní družina nesměla chybět v obecní knihovně ve středu odpoledne 7.3. Paní Kváčová nám představila publikaci s názvem „Kniha, co tě naučí milovat knihy“ s podtitulem „I když čtení nesnášíš“ od Francoise Bouchérové. Zábavné pracovní listy nám přiblížily spisovatelku Kláru Smolíkovou a její titul „Zakousněte se do knihy“. Na závěr jsme si zahráli pohádkové kvízy. Děkujeme za pěkné odpoledne.

Ivana Peciválová

Jaro v Mateřské škole v Chyškách

Návštěva Obecní knihovny v Chyškách

V měsíci březnu již tradičně navštěvujeme s dětmi Obecní knihovnu v Chyškách. Knihovnice paní Lenka Kváčová nás příjemně přivítala a ukázala, kde jaké knihy najdeme. Které jsou pro děti a které pro dospělé. Povídala si s dětmi nejen o knihách, ale i o tom, kdo je spisovatel, kdo ilustrátor nebo knihomol.

Beseda s paní spisovatelkou

Po návštěvě knihovny jsme si pozvali do mateřské školy paní Markétu Vítkovou ze Sedlčan - autorku knihy „Dinosaurům v patách“. Je to kniha plná setkání a přátelství dětí s tvory z pravěku. Ve skutečnosti živé dinosaury potkat nemůžeme, ale ve fantazii je možné vše.

Po poslechu pohádkového příběhu si děti s autorkou povídaly, kdy dinosauři žili, jak je možné, že lidé o dinosaurech ví, jak byli dinosauři velcí, jakou měli barvu a mnoho dalších zajímavostí.

Beseda dále pokračovala výtvarným tvořením na dinosauří téma a prohlížením knih.

Odpoledne pro mou babičku

„Travička zelená to je moje potěšení“ - touto známou písničkou jsme přivítali těsně před Velikonocemi všechny babičky a jejich vnoučata, které navštěvují naši školku. Akce „Odpoledne pro mou babičku“ má již v tomto jarním období svou tradici.

Dobrá nálada provázela při vyrábění slepičky, králíčka i ozdobného zápichu všechny přítomné. Babičky pomáhaly dětem a děti zase babičkám.

A protože po velké práci vyhládne, přišlo k chuti i malé občerstvení – perník a čaj, který připravily paní učitelky. A co je největším potěšením pro každou babičku? No přece jejich vnoučata..

Toulavá kytara

Ke konci měsíce k nám do mateřské školy zavítala toulavá kytara pana hudebníka Martina Zábranského. Rázem bylo u nás veselo. Děti viděly a poslechy si hru na několik hudebních nástrojů a společně si zazpívaly spoustu písniček.

Naše úspěchy

I v letošním roce se naše MŠ zúčastnila výtvarné soutěže na téma „Les plný kouzel“, kterou vyhlásila 15. MŠ v Písku. Do letošní soutěže bylo zapojeno 26 mateřských škol a hodnoceno 118 obrázků. Naši mateřskou školu reprezentovala výtvarná práce Elišky Práškové, která ve své kategorii získala pěkné čestné uznání.

Jarní besídka

16. května se uskutečnila v mateřské škole jarní besídka, která byla věnována především maminkám.

Lední revue

23. března jsme se vydali se všemi dětmi do Milevska, kde se na zimním stadionu konalo představení „Dysney on ice“. Krasobruslařská exhibice byla připravena především pro děti ze škol a školek jako jedinečný kulturní zážitek, který v Milevsku doposud nebyl. Během 50 minut vystoupili krasobruslaři v několika pohádkách Walta Disneyho. K vidění byly pohádky Sněhurka a sedm trpaslíků, Kráska a zvíře, Ledové království, Madagaskar a další. Dětem se představení velice líbilo, ale ještě více cesta autobusem.

Školní rok se pomalu blíží ke konci a 19 dětí opustí naši školku. Všechny nastoupí do první třídy v místní základní škole. Všem přejeme hezké prázdniny a mnoho úspěchů v první třídě.

Jana Bardová

Výročí 90 let založení Sboru dobrovolných hasičů Nová Ves

V letošním významném „osmičkovém“ roce slaví i Sbor dobrovolných hasičů Nová Ves svoje jubileum. Je to již 90 let, co tento sbor funguje. Členové Sboru dobrovolných hasičů z Nové Vsi se rozhodli toto výročí řádně oslavit spolu s hasičskými sbory z okolních osad a širokou veřejností.

V sobotu 9. 6. 2018 okolo půl dvanácté začali přicházet a přijíždět na louku před Novou Vsí pozvaní hosté, hasiči se svou technikou a všichni ti, kteří chtěli místní hasiče podpořit, pobavit se a slavit s nimi. Hned na první pohled bylo jasné, že místní hasiči si nechali záležet na tom, jak bude místo pro oslavu vypadat. Promyšlené rozvržení krytého posezení, stanů pro občerstvení, podia, dětského koutku, místa pro techniku, parkoviště a cvičiště proměnilo louku před Novou Vsí v multifunkční areál.

Slavnostní odpoledne bylo zahájeno mší svatou před zvoníčkou u Nováků, kterou sloužil pan farář Mgr. Pius Zdeněk Vágner O.Praem a místní jáhen Jiří Kabíček.

Po mši následoval slavnostní nástup, při kterém starosta SDH Nová Ves pan Josef Shorný přivítal přítomné a minutou ticha byla uctěna památka zesnulých členů sboru. Poté pronesl slavnostní projev. Následovalo seznámení s historií sboru v podání pana Václava Caltý, které připravili členové SDH Nová Ves pan Václav Pudil a pan Jiří Kabíček. Poslední projev pronesl zástupce Krajského sdružení SH ČMS pan Jaroslav Kubec. Dále byla oceněna práce členů SDH Nová Ves a byla jim předána jednotlivá ocenění a vyznamenání.

Po ukončení slavnostního ceremoniálu se ujal slova skvělý moderátor Fanda Matějčík a uvedl dechovou sekci kapely Tichá pohoda, která se během celého odpoledne starala o hudební doprovod.

Návštěvníci následně s velkým zájmem zhlédli komentované ukázky výcviku služebních psů pana Zdeňka Růžičky a jeho kolegů. Současně se mohli seznámit s hasičskou technikou jednotky profesionálních hasičů z Milevska. Jednotka však byla odvolána k zásahu, a tak byli všichni přítomní svědky ostrého výjezdu.

Na řadu přišly exhibiční závody v požárním sportu a zároveň ukázky funkční dobové i současné techniky. Za místní sbor nastoupili starší členové sboru k požárnímu útoku s historickou stříkačkou. Svou historickou techniku také předvedli hasiči z Květuše, Stříteže, Vlksic a Zbislavi. Hasiči z Chyšek, Kojetína, Nosetína, Vilasovy a Žemličky Lhoty nastoupili k požárnímu útoku se současnou technikou. Svůj požární útok provedlo i družstvo žen z Chyšek. Zasoutěžit si přijela družstva mladých hasičů z Chyšek a Květuše, ale také družstvo z Nové Vsi, které bylo pro tuto slavnost sestaveno. Tvořily ho děti místních hasičů – Jan Kukač, Jiří Kukač, Tadeáš Kukač, Nela Miřhová, Josef Smrt, Pavel Smrt a Lenka Řezáčová. Požární útok s nimi nacvičil pan Ladislav Štván.

Vyhodnocení a následné vyhlášení výsledků proběhlo při závěrečném nástupu. Věcné ceny a diplomy si odnesly všechny zúčastněné sbory.

V průběhu celého odpoledne byl pro děti k dispozici skákací hrad a po hasičských soutěžích si mohly i ony zasoutěžit při různých hrách jako např. skákání v pytli, nošení polínek. Za svoji snahu byly náležitě odměněny.

Když se přiblížila devatenáctá hodina, nastoupila na podium kapela Tichá pohoda a večerní zábava pod širým nebem mohla začít. Znamé hity v jejím podání bavily návštěvníky do pozdních nočních hodin a sklízely zasloužený potlesk.

Oslava byla pojata velkolepě, aby si každý návštěvník přišel na své. Hasiči z Nové Vsi se postarali o chutné a bohaté občerstvení a místní ženy připravily spoustu sladkostí k zakousnutí. Počasí přálo a pohodová atmosféra celé akce byla velkou odměnou pro pořadatele.

Celá akce by neproběhla bez obětavosti a aktivity občanů z Nové Vsi a Vilína za přispění Obce Chyšky a sponzorů. Všem patří velký dík.

Caltovi

Promítání filmu

U příležitosti Víkendu otevřených zahrad spolek Naše Chyšecko promítal v sobotu 9. června film „Všude žijí lidé“. Na snímek, který se částečně natáčel v naší obci, se přišlo podívat přes 40 diváků.

Vladimíra Bendová

Naše Chyšecko pátrá...

Spolek Naše Chyšecko vznikl jako spolek pro kulturní dědictví a životní prostředí na Chyšecku. V letošním roce se chceme zabývat především kulturním dědictvím Chyšecka. U příležitosti svčení nových varhan v Kostele sv. Prokopa chystáme výstavu fotografií právě chyšeckého kostela. Prosíme majitele historických fotografií či autory fotografií našeho kostela v současném stavu o zapůjčení fotografií k vystavení nebo k pořízení kopie, kterou bychom mohli vystavit. Výstava se bude konat od 1. července do druhé „malé“ chyšecké pouti 15. července 2018 ve výstavní síni Obecního úřadu v Chyškách.

Dále pátráme po tradičním chyšeckém „kroji“. Zajímá nás, jak se lidé na Chyšecku oblékali při slavnostních událostech za první republiky a dále do minulosti. Určitě by nám pomohly dobové fotografie, které by oblečení na Chyšecku dokumentovaly.

V letních měsících chystáme promítání filmů pro děti i pro dospělé. Těšíme se na fotografie a setkání s Vámi při akcích, které pořádáme. Sledujte nás na webu www.nasechysecko.cz či nám pište na e-mail nasechysecko@email.cz.

Vladimíra Bendová

SPOLEK NAŠE CHYŠECKO VE
SPOLUPRÁCI S OBCÍ CHYŠKY
POŘÁDÁ VÝSTAVU

**Naše Chyšecko
ve fotografii**
Kostel sv. Prokopa

1. - 15. července 2018

HLEDÁME SOUČASNÉ I
HISTORICKÉ FOTOGRAFIE
KOSTELA A JEHO
INTERIÉRU

www.nasechysecko.cz
nasechysecko@email.cz

Turistky Chyšky - Putování Šumavou

Naše tradiční putování Šumavou jsme si naplánovaly, tak jako vždy, s půlročním předstihem.

V pátek 18. května 2018 osmičlenná skupina turistek odjela do Stožce, kde protéká klidná a u nás nejčistší řeka Studená Vltava. Klid a pohoda láká k pěším výletům, turistické cyklotrasy k výletům na kole a můžete zde využívat časté spoje vlaku. Po příjezdu a ubytování v penzionu U Korandů nás naše cesta vedla na 10 km výlet k lesní Stožecké kapli pod Stožeckou skálou. Podle pověsti stojí kaple u pramene léčivé vody, která již v 17. století vrátila zrak slepému kováři z Volar. První zděná kaple byla vystavěna v roce 1804 a je zasvěcena

Panně Marii. Na obrazu v kapli je Madona s růží, která se stala jejím symbolem. Tradiční pouť se zde koná vždy v srpnu. U zázračné studánky jsme se omyly a pokračovaly ve výstupu na Stožeckou skálu, odkud byl překrásný výhled do kraje. Po návratu do Stožce nás čekala dobrá večeře v restauraci U pstruha. Druhý den ráno jsme vyjely ze stožeckého nádraží vlakem do Nového Údolí, kde jsou odstaveny tři vagony, ve kterých je umístěno muzeum pošumavských lokálků, prodej občerstvení a suvenýrů. Naše další putování vedlo přes hraniční přechod do bavorského městečka Haidmühle, které se nám líbilo svoji upraveností a pořádkem. Dále jsme

se vydaly na obhlídku Šumavy z německé strany. První naše zastávka byla u Kaple „U železné opony“, vedle kaple je věž se zvonkohrou, jejíž mariánské písně jsou slyšet až do Nového Údolí. Pod kaplí je studánka s chladnou vodou k osvěžení. Cesta lesem nás vedla okolo Studené Vltavy až k vodnímu kolu, malým peřejím a štěrková cesta zpět do Haidmühle. Počasí nás pozdravilo deštěm s kroupami a my jsme po krátké přeháňce pokračovaly cestou do Čech, do Stožce a na dobrou večeři, kterou jsme si určitě po 20 km pochodu zasloužily. V neděli jsme navštívily České Žleby v hezké krajině Národního parku Šumava, vesničku Dobrá, která je zajímavá svou architekturou a od roku 1995 chráněna jako vesnická památková rezervace. Prošly jsme Soumarské rašeliniště, kde přes zamokřené části vede povalový chodník a na konci naučné stezky je 9 metrů vysoká vyhlídková věž – rozhledna, ze které lze celou slat přehlednout. Došly jsme na Soumarský most na horním toku Teplé Vltavy, kde tábořiště nabízí táboření ve volné přírodě s možností četných výletů. Lenora nás přivítala smutným pohledem na opuštěné budovy kdysi slavné sklárny, jejíž křišťálové sklo a později foukané sklo bylo známé po celém světě. Poslední sklárská pec vyhasla v roce 1996. V Lenore je stále obecní pec na chleba z první poloviny 19. století, v které se dodnes od dubna do listopadu poslední sobotu v mě-

síci peče voňavý chléb. Naše kroky vedly k soutoku Vltavy s říčkou Řasnicí. Po té jsme odjízďely do známých Hořtic u Volyň, kde se natáčela známá filmová trilogie Slunce, seno. Prošly jsme vesnicí, která se nám zdála malá, navštívily hrob Michala Tučného s kamenným kloboukem, kostelík, náves i zámček, podívaly se na hasičské muzeum, kde je i galerie Zdeňka Trošky, Michala Tučného, Tomáše Linky. V příjemné hospůdce U javoru, která je vyzdobená obrazy z komedií Slunce, seno, jsme si pochutnaly na dobrém pozdním obědě a odjízďely spokojeny domů.

A náš podzimní výlet? Bude zřejmě znovu do Stožce, kde je možnost dalších výletů, které se nedají stihnout během tří dnů.

Turistky Chyšky

Tradice v Růžené

Jako každoročně jsme se 30. dubna sešli, abychom na návsi postavili májku. V hojném počtu za slunného odpoledne jsme ji ozdobili a vztyčili u kapličky. Večer jsme „upálili čarodějnici“ a u ohně s kytarou vydrželi dlouho do noci. Druhý den jsme zábavu nahradili prací a za stejně velké účasti jsme vysadili živý plot podél silnice u kapličky.

Jana Prášková

Besedy na obecním úřadu

V únoru a v březnu si mohli přijít občané poslechnout tři zajímavé besedy, které pro ně připravila místní knihovna ve spolupráci s Obcí Chyšky. První zajímavá a hlavně poučná beseda byla s paní doktorkou MUDr. Šárkou Peterkovou na téma „Respirační infekce a jejich léčba“. Téma bylo velmi aktuální. Druhé zajímavé posezení bylo nad kronikou Sboru dobrovolných hasičů Chyšky. Díky ochotě hasičů, kteří zapůjčili materiály a paní kronikářce Stanislavě Hejnové, jsme mohli společně projít čtyřicet let od založení sboru až do roku 1934, kdy část naší obce postihl zničující požár. S poslední, třetí, zajímavou besedou, kterou si pro nás připravil pan Jindřich Částka z Kvasejovic, jsme se vypravili na Maltu. Po třeskutých mrazech, které tady zrovna panovaly, byla tato beseda zajímavá tečka na zahřátí.

Lenka Kváčová - knihovnice

Beseda s MUDr. Šárkou Peterkovou

Posezení nad kronikou - SDH Chyšky

Cestovatelská beseda s panem J. Částkou

Cestovatelská beseda s panem J. Částkou

V Nové Vsi to stále žije

Maškarní

Tradiční karnevalové odpoledne plné zábavy, her a soutěží připravil nejen pro děti Sbor dobrovolných hasičů z Nové Vsi dne 3. 2. 2018 v místním kulturáčku. Díky originálním soutěžím, hrám a hudebnímu doprovodu uteklo toto odpoledne jako voda a děti odcházely do svých domovů plné dojmů a nových zážitků.

Ve večerních hodinách dospělí oblékli netradiční, v některých případech vlastnoručně vyrobené kostýmy, a maškarní rej začal podruhé. Perfektní hudební doprovod v podání Jiřího Kváči, Michala Votruby a Vlasty Šíbala nenechal nikoho sedět na židli. Večerní karneval proběhl ve výborné náladě a protáhl se do časných ranních hodin.

Když odletěly zvony do Říma....

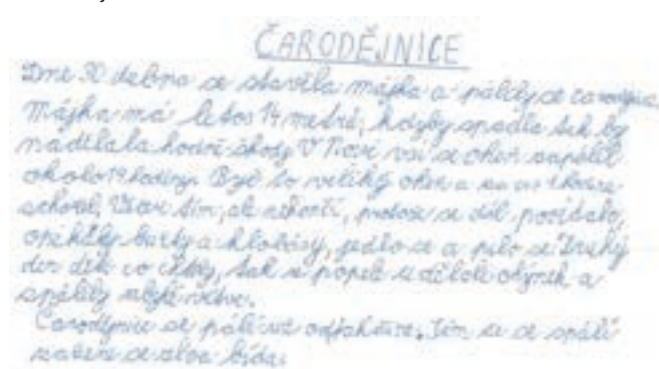
Když na Zelený čtvrtek odletěly zvony do Říma, oprášily děti z Nové Vsi svoje řehtačky a klapačky, aby nahradily zvuk zvonu z místní zvoničky. To se jim podařilo.

Hasičská zbrojnice v novém kabátu

V průběhu celého května probíhá v Nové Vsi finální etapa opravy hasičské zbrojnice, která navazuje na loňskou etapu, při které byla vyměněna střešní krytina a okapy. Nyní byla kompletně udělána nová fasáda včetně nátěru a obnovení nápisu „hasičská zbrojnice“. Na přední stěnu zbrojnice byl doplněn znak Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Dřevěné ozdobné podbití střechy a dřevěná vrata byly obroušeny a následně ošetřeny novým nátěrem. Nakonec bylo vyměněno i venkovní svítidlo. Loňská etapa opravy hasičské zbrojnice byla financována Obcí Chyšky, letošní práce včetně materiálu byla uhrazena z úspor SDH Nová Ves. Velké poděkování patří členům i nečlenům SDH Nová Ves za jejich kvalitní práci, kterou odvedli při opravě hasičské zbrojnice ve svém volném čase.

Překvapení v poštovní schránce

Ke konci května se v některých místních poštovních schránkách objevilo první číslo Novoveského občasníku. Číslo je to velmi povedené a unikátní jak obsahem, tak provedením. Informuje místní občany o akcích, které již proběhly, probíhají nebo na které se mohou těšit. Zahrádkáři obdrží cenné rady v rubrice „zahrádka“. Redaktorem tohoto občasníku je žák 5. třídy Vítek Novák, který už pilně chystá druhé číslo. S jeho souhlasem a se souhlasem jeho rodičů se podělíme o článek „Čarodějnice“.

Den dětí

Sobota 2. června 2018 patřila v Chyškách dětem. U fotbalového hřiště a v jeho okolí byl připraven odpolední program plný her, soutěží a hlavně zábavy. Celkem se vytvořilo 12 stanovišť. Nechyběli hasiči, myslivci, fotbalisté, SRPDŠ při ZŠ Chyšky, práce se dřevem ani pohádkové bytosti. Děti hned na startu dostaly startovní medaile, na které sbíraly razítka a značky. Jakmile měly všechny potřebné, těšily se do cíle na svou poctivě vydobytou odměnu. Mimo

balíčku, ve kterém byly jak sladkosti, tak další zajímavé věci, děti dostaly koláčky z místní pekárny a občerstvení v podobě malinovky a párku v rohlíku. Počasí nám přálo a bavili se jak děti, tak i dospělí. To byl hlavní záměr nás všech. Není nad rozzářené dětské oči a velký úsměv.

Děkuji všem, kdo se přišli pobavit s námi. Zastupitelům obce za podporu, dobrovolníkům, kteří vykonali opravdu velký díl práce, všem zúčastněným spolkům za pomoc a všem sponzorům za štědrou podporu!

Lenka Kváčová - knihovnice

Co je nového v Ratiboři?

Od počátku letošního roku v Ratiboři opravdu nezažáleli. Některé akce se každý rok opakují. Například bez pálení čarodějnic a stavění májky si nikdo poslední dubnový den snad ani nedovede představit.

Po celý měsíc květen se každou neděli od 18 hodin scházeli ratibořští na májové pobožnosti v místní kapličky, kterou si v loňském roce hezky opravili.

V letošním roce se pustili místní hasiči do opravy křížů. Jeden z nich stojí naproti Cmunťovům a druhý při staré cestě do Chyšek. Z těch původních křížů zde zůstaly pouze podstavové kameny. Jinak jsou prakticky celé kříže nové a pocházejí ze hřbitova v Obděnicích.

Bylo také upraveno a natřeno zábradlí naproti Šetinovům. Aby všechny tyto práce místní hasiči zvládli, uspořádali celkem čtyři brigády.

V letošním roce oslaví ratibořský hasičský sbor 125. výročí svého vzniku. U této příležitosti bude opravený kříž naproti Cmunťovům slavnostně posvěcen.

Stanislava Hejnová (z podkladů Stanislava Čapka)

Sbor dobrovolných hasičů Chyšky

Pochod svatého Floriána

12. 5. 2018 se konal 6. ročník Pochodu svatého Floriána. Celkem bylo 333 účastníků. Trasu 6 km ušlo 99 účastníků. Nejpočetněji obsazená byla trasa 13 km - 162 účastníků. Nejdelší pěší trasu 26 km absolvovalo 23 turistů a cyklotrasu 28 km jelo 49 cyklistů.

Mgr. Josef Vachta

Cyklisté při startu

Hlavní organizátor a jednatel chyšeckého sboru Martin Strouhal vysvětluje trasu

Na trasu vyrazily také chyšecké turistky

Zapisovatelé při prezentaci

Cyklisté při startu

Plamen na Mozolově

26. 5. 2018 se konalo na Mozolově závěrečné vyhodnocení celoroční soutěže mladých hasičů Plamen. Chyšecí starší žáci obsadili 1. místo a budou reprezentovat okres Písek na krajské soutěži 23. června 2018. Mladší žáci obsadili celkově pěkné 3. místo.

Mgr. Josef Vachta

Mladší žáci při přebírání medailí za 3. místo

Požární útok CTIF starších žáků

Okrsková hasičská soutěž v Květuši

Družstvo chyšeckých žen s pohárem a diplomem

Pohár za 2. místo patřil mužům z Chyšek

Společné foto u Tatra 815

Sbor dobrovolných hasičů Chyšky

si Vás dovoluje pozvat na

**OSLAVU
125. VÝROČÍ ZALOŽENÍ SDH CHYŠKY**

která se koná v sobotu **7. července 2018**

Program oslav:

- 13.30 hod. koncert hudby
 - 14.00 hod. přivítání hostů z řad okolních sborů, zástupců obce, kraje a OSH Písek u Kostela sv. Prokopa
 - 14.10 hod. společné položení věnce u pomníku padlých z 1. světové války
 - 14.20 hod. mše svatá v Kostece sv. Prokopa
 - 14.45 hod. vysvěcení hasičského auta Tatra 815
 - 15.00 hod. slavnostní předání medailí a projevy
- Po ukončení slavnostního ceremoniálu bude program pokračovat v hasičské zbrojnici SDH Chyšky s možností prohlídky zbrojnice a hasičské techniky, s občerstvením a hudbou.
- 20.00 hod. venkovní pouťová zábava před KD Chyšky, k tanci a poslechu zahraje TICHÁ POHODA (vstup dobrovolný). V případě nepříznivého počasí vystoupí přímo v KD Chyšky.

Mgr. Josef Vachta, starosta sboru

Sbor dobrovolných hasičů Květuš

Naše činnost od začátku roku

Myslím si, že každý hasičský sbor se snaží být dle svých možností aktivním pomocníkem obce, ale především iniciátorem a organizátorem prakticky veškeré činnosti na území svých osad. Tak je tomu i u nás v Květuši. Právě zde se místní hasiči podíleli na řadě různých akcí.

Taková největší, ale určitě nejdůležitější pro všechny občany je, abychom iniciovali společně s obcí a s hasiči z Nové Vsi provedení rozšíření vodovodního řádu do těchto dvou osad.

Ale nyní již k naší konkrétní činnosti.

10. února uspořádal sbor pro občany v KD Květuš svůj tradiční hasičský ples, který se dle našeho názoru velmi slušně vydařil. Jelikož místní ženy pomáhají s tombolou na ples, snaží se jim tuto obětavost hasiči nějak oplatit a pořádají pro ně každoročně oslavu MDŽ, která se letos uskutečnila 10. března a vystoupili zde se svým pásmem i mladí hasiči.

Ke zlepšení kultury v Květuši patří i maškarní průvod, který se konal v neděli 17. února. Masky prošly celou vesnicí, kde u každého čísla zahrály písničku a dostaly občerstvení. Průvodu se letos v maskách zúčastnil mimo jiné i sám papež, kterého na jeho cestě doprovázely jeptišky, které musely na své cestě čelit i různým světským mukám.

Mladí hasiči Květuš

Čas běží jako voda a máme tady další rok, tentokrát už 2018. V letošním roce máme vlastně takové malé výročí s mladými hasiči v Květuši. Je to už 5 let co se scházíme, plníme si volný čas a snad se i něco učíme.

První takovou společnou akcí je tradiční dětský karneval v Kulturním domě v Květuši. Děti i dospělých byl plný sál, nekonečná zábava, úkoly a samozřejmě tombola. Nechyběl ani ptačí tanec pod vedením zkušených maminek... Odpoledne jsme si pochopitelně všichni užili.

Venku je ještě poměrně zima a tak jsme si domluvili další sešlost a kde jinde než na Mozolově v bazénu. Před bazénem jsme tentokrát nacvičovali v místní herně kulturní vystoupení na MDŽ v Květuši. Téma vymyslela tentokrát Alena a to akvabely. To tu ještě nebylo. Po hodině trápení jsme ale honem naskákali do vody. Ve vodě pochopitelně tráví a tak po 2 hodinách plavání, potápění a všelijakého blbnutí jsme si dali oblíbené hranolky...

Týden uplynul a přišla sobota a oslava MDŽ. My jsme předvedli, co jsme si nacvičili. Ještě před vystoupením mladí hasiči rozdali místním ženám květiny a šlo se na věc. Úspěch byl opět veliký. Po vystoupení následovalo občerstvení. Ještě nějakou dobu jsme se zdrželi a udržovali společenskou zábavu, ale oči se začaly klížit a tak jsme se postupně rozcházeli domů.

A přišel duben. Hned ze začátku jsou Velikonoce a my tradičně prošli Květuší vyšetkat místní dívky a dámy. S plnými košíky koledy jsme se pak před obědem vrátili domů.

Tento měsíc přešlo počasí ze zimy hned do léta a tak se scházíme na hřišti, kde nacvičujeme požární útok. A to hned s vodou. Tentokrát obsadíme už tři kategorie: tradičně přípravka, mladší a nově i starší.

V květnu začínají také pohárovky, kterých se chceme zúčastnit v kategoriích mladší a smíšené - společně mladší a starší v počtu 7 hasičů.

V sobotu 12. 5. jsme se zúčastnili okrskové soutěže ve Chválově a to s kategorií starší a mladší. Tady šlo o to, aby si hlavně starší družstvo vyzkoušelo poprvé naostro požární útok. Oběma se vše povedlo a při nástřiku na plechovky byly časy: starší cca 30 sekund a mladší asi 27 sekund.

Hned druhý den jsme se vydali na první pohárovku v letošním roce a to do Žďáru u Protivína. Tady se nás držela smůla. Starším nejprve zhasla mašina a po opětovném nastartování se rozpojila proudnice. Čas asi 80 sekund stačil tak na 5. místo.

To mladší provedli technicky vše bez problémů, ale tady zasáhla vyšší moc a rozfoukal se vítr a tak nástřik byl delší. Čas 45 sekund a 4. místo. Příště vylepšíme detaily a určitě i umístění.

I u nás ve sboru máme hasiče starší, kteří zde pracují více jak 40 let. A právě tito členové se sešli se svými vrstevníky z ostatních sborů již na 4. ročníku společného setkání, které se konalo ve spolupráci okrsku, Obce Chyšky a Vlksic 20. dubna v sále U Čižinských v Chýškách. Zde se svým kulturním pásmem vystoupily i děti ze Základní a Mateřské školy v Chýškách. I touto cestou bych rád poděkoval vedení obou škol za účast těchto dětí na tomto setkání.

A jelikož nejen kulturou živ je hasič, byla vyhlášena na 28. dubna hasičská brigáda, při které byly provedeny nátěry branek a sloupků na síť na sportovním areálu, nátěr sušáku na hadice a vrat u zbrojnice, odvodnění terénu pod hřištěm, příprava čarodějnic, terénní úpravy okolo kapličky, úklid ve zbrojnici a kabinách. Na Kvašově byly natřeny patníky a byl proveden úklid po celé osadě.

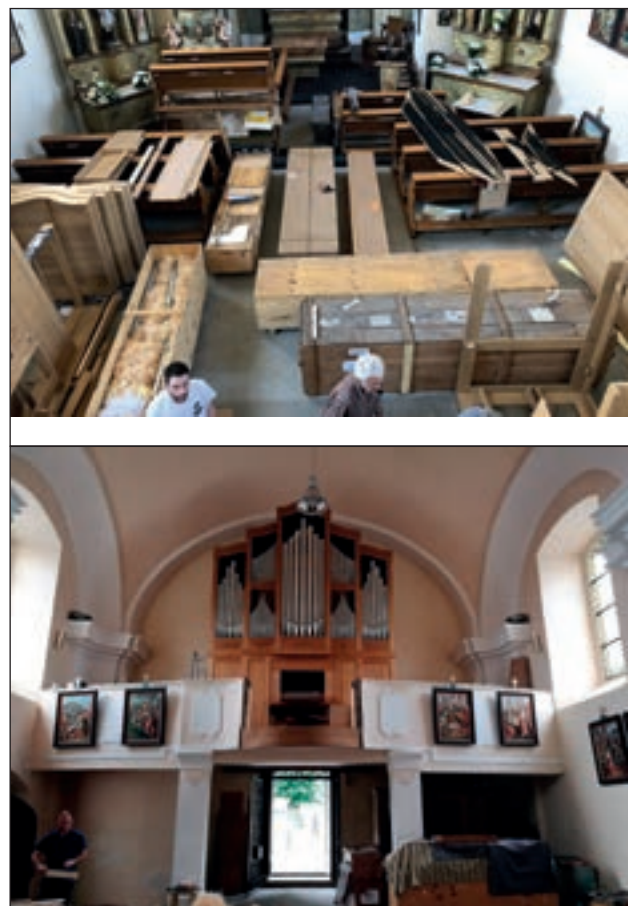
No a 30. dubna došlo na pálení čarodějnic, děti i dospělí si mohli opéci burty a večer potom byla u KD postavena májka.

20. května byla na hřišti uspořádána okrsková hasičská soutěž, která se i díky velmi hezkému počasí velmi vydařila. Vítězným kolektivem se stali hasiči z Květuše před Chýškami, Nosetínem, Novou Vsí, Stržiteží a Vlksicemi. V kategorii žen zvítězily ženy z Chýšek před Novou Vsí a kategorie seniorů patřila starším pánům z Květuše.

Toto je stručný výpis naší činnosti od počátku tohoto roku.
Kubec Jaroslav, starosta sboru

Nahlédnutí do chyšeckého kostela v těchto dnech

Jak si vede atletický oddíl TJ Chyšky

V minulém vydání ChyšECKO byla vyzdvížena činnost oddílu TJ Chyšky. Chyšecký oddíl v atletických soutěžích a florbalových turnajích se svým umístěním vždy řadil k těm úspěšným.

I v první polovině letošního roku patří chyšecký oddíl k těm úspěšným. Opět neklamali atleti. Zejména Ondřej Kohout a Patrik Bouška patří mezi atletické stálice a díky nim jsou Chyšky jmenovány na předních místech. Jako příklad lze jmenovat atletické Mistrovství Jihočeského, Plzeňského a Karlovarského kraje, které se uskutečnilo na atletickém oválu AC v Domažlicích. V závodě dorostenců na 3000 m zvítězil Ondřej Kohout, TJ Chyšky v čase 9:47,32 min. Z těch posledních závodů, z června, které se uskutečnily v Nové Včelnici, komentář pana Mgr. Josefa Fuky: „V neděli 10. června 2018 se na atletickém stadionu v Nové Včelnici uskutečnil krajský přebor mužů v běhu na 5 000 m, který z pověření JČ KAS uspořádal domácí atletický oddíl TJ Nová Včelnice. Na startu tohoto mistrovského závodu se objevili i chyšečtí dorostenci Ondřej Kohout a Patrik Bouška. Po celodenním úmorném, teplém a dusném počasí se před startem závodu přece jen trochu ochladilo a sprchlo. Oba běžci z Čertovy hrbatiny rozběhli mistrovský závod svým tempem a usadili se na čele závodu v pořadí Kohout a Bouška. Ostatní vytrvalci postupně každým metrem na ně ztráceli. Během závodu bylo na trati i občerstvovací místo, které všichni závodníci využívali. Favoritem běhu byl Kohout, ale jeho oddílový kolega Bouška se nechtěl dát a držel se ho „zuby, nehty“. V závěrečné fázi pětikilometrové trati však Kohout zrychlil své tempo a Bouška jeho tempu nestačil. Kohout své tempo vystupňoval a zaslouženě si doběhl pro mistrovský titul, zlatou medaili a diplom za první místo v čase 17:38,34 min. Stříbrnou medaili a diplom za druhé místo zaslouženě vybojoval Patrik Bouška v ustavujícím čase 17:53,82 min.“

Stejně jako chyšečtí atleti zářili i chyšečtí florbalisté. Ve čtvrtek 29. března 2018, o Velikonočních prázdninách, se chlapci přípravky odboru ASPV při TJ Chyšky zúčastnili

v Jindřichově Hradci krajské florbalové soutěže pod názvem „XII.ročník Velikonoční florbalový Jindřicháč 2018“. V soutěži bylo pět družstev, která hrála systémem „Každý s každým“ 1x 10 min.

Chyšecké družstvo, které obhajovalo loňské stříbrné medaile, pod vedením cvičitele Josefa Fuky a trenéra Tomáše Zdeňka, hrálo v sestavě Pavel Smrt, Jan Kukač, Tadeáš Kukač, Prokop Fridrich, Max Zeman, Jan Čapek, Štěpán Kubec, Jakub Kubec, Jiří Srnka, Lukáš Srnka a Pavel Bouška. Před posledním zápasem mělo družstvo Chyšek jistou stříbrnou medaili. A jak to dopadlo? Z článku pana Mgr. Josefa Fuky: „V závěrečném utkání turnaje musely Chyšky porazit svého soupeře alespoň 6-0, aby se staly vítězem „Jindřicháče“. Od začátku utkání se kluci z Chyšek „zakousli“ do svého soupeře a šli za vítězstvím v turnaji. Brzy dali jasnou branku, ale rozhodčí ji označil za tyčku, i když se míček jasně vyrazil z tyčky v brance. No, nevádi a tak kluci dali první gól, který rozhodčí už musel uznat. Novobytřické „áčko“ doslova uzavřelo na jejich polovině a branky padaly do sítě soupeře. Soupeře od dalších gólů celkem čtyřikrát zachránila tyčka a také ten fakt, že bránil všemi prostředky v brankovišti, ale rozhodčí tento přestupek nepotrestal penaltou. Pan rozhodčí si dokonce ani nevšiml, že Nová Bystřice hrála snad 30 sec. v šesti. Branky chyšeckých vstřelili Pavel Bouška třikrát, Jakub Kubec a Lukáš Srnka po jedné. Potřebný šestý gól však již nepadl. Po skončení posledního zápasu pak nastala kuriózní situace, když Chyšky a Slavonice měly stejný počet bodů, vzájemný zápas skončil 1-1, měly stejný brankový rozdíl, nastřílely stejný počet branek. Co tedy má rozhodnout o vítězi turnaje? Ředitel turnaje vyřkl nesmyslný výrok: „Ať si kluci stihnou kámen, nůžky, papír!!!!“ S tím zástupce Chyšek Josef Fuka nesouhlasil a požadoval, aby rozhodlo sportovní hlediště, a tak se nakonec střelily tři „penalty“ do prázdné branky. První za Chyšky dal Pavel Smrt, soupeř srovnal, druhý gól Chyšek dal Pavel Bouška, soupeř nedal, třetí střelil chyšecký Jakub Kubec, který dal a tím rozhodl o vítěz-

ství kluků z Čertovy hrbatiny. Nastala neuvěřitelná radost chyšeckého družstva a jejich trenérů. Chyšecké mládí celý turnaj vyhrálo zaslouženě a všem klukům patří velký dík za vzornou reprezentaci svého oddílu, TJ a obce.“

Stejně jako příprava se o Velikonočních svátcích ve sportovní hale v Borotíně uskutečnil florbalový turnaj mužů, který uspořádaly SDH Pikov a TJ SPORT Borotín. Turnaje se zúčastnilo celkem osm družstev. Z článku pana Mgr. Josefa Fuky: „Muži chyšeckého odboru ASPV nastupovali ke svým zápasům v tomto složení: brankář Vladimír Šimák, st. - první čtyřka Václav Dvořák, David Škoch, Patrik Plocha, Matěj Stráňka, druhá čtyřka Vladimír Šimák, ml., Petr Jelínek, Petr Šimák a Martin Veřtat. Tato sestava si v turnaji vedla nadmíru dobře a v celkovém pořadí obsadila krásné druhé místo, za které převzala diplom a pohár. Hrající trenér mužstva Vladimír Šimák, st. zhodnotil vystoupení družstva takto: „Chtěl bych pochválit své svěřence a poděkovat jim za úspěšnou reprezentaci TJ. Výborně především zahrála první čtyřka, která také vstřelila většinu našich branek.“

Nejen mladí sportovci, ale i činovníci oddílu dobře reprezentují Chyšky. V hotelu Malý Pivovar v Českých Budějovicích bylo v březnu slavnostně oceněno deset jihočeských atletických osobností. Mezi oceněnými byl i Mgr. Josef Fuka, předseda atletického oddílu TJ Chyšky. Ocenění převzal z rukou bývalého českého reprezentanta ve víceboji, trojnásobného mistra světa v desetiboji, bývalého světového rekordmana, halového ME, držitele bronzové medaile z LOH 1996, Tomáše Dvořáka, zástupce ČAS, který je od r. 2009 šéftrenérem české atletické reprezentace.

Ing. Miroslav Maksa
(zdroj: Mgr. Josef Fuka, předseda TJ Chyšky)

Jubilea

75 let

Doubková Anežka z Nálesí
Kohout František z Chyšek
Novák Josef z Květuše

80 let

Pilíková Anežka z Hněvanic
Kubec Jaroslav z Ratibořce
Topič Jaroslav z Nové Vsi
Řezáč Josef z Růžené

85 let

Pincová Marie z Květuše
Zdeněk Josef z Nové Vsi

90 let

Hřebejková Bohumila z Nálesí

95 let

Součková Marie z Podchyšské Lhoty

Jubilantům přejeme k jejich výročí hodně štěstí, radost z vnoučat a pevné zdraví.
Za Obec Chyšky Ing. Miroslav Maksa

Narozená miminka

Glogovská Tereza z Chyšek
Šindelář Jáchym z Květuše
Chochole Jan z Růžené
Bolková Kateřina z Chyšek
Kukač Matěj z Podchyšské Lhoty
Vojníková Nikola z Chyšek
Frydrych Matouš z Podchyšské Lhoty

Všem narozeným dětem přejeme hodně štěstí, radosti a lásky v životě.

Za Obec Chyšky Ing. Miroslav Maksa

Úmrtí

Rozloučili jsme se s těmito občany

Kocík Miroslav z Květuše
Pincová Marie z Květuše
Jenčíková Marie z Nosetína

Všem pozůstalým vyjadřujeme hlubokou soustrast.
Za Obec Chyšky Ing. Miroslav Maksa

Vítání občánků

V neděli 27. května se konala v obřadní síni obce velká slavnost. Mezi občany byly přijaty nově narozené děti. Společně s nimi na slavnosti byli jejich rodiče, sourozenci, prarodiče, strýčkové i tety a také kamarádi. Mezi přivítanými dětmi byly:

Miroslav Klíma z Květuše
Johana Mariana Maksová z Chyšek
Natálie Jakešová z Chyšek
Matyáš Hlavsa z Chyšek
Tereza Glogovská z Chyšek

Všem dětem a jejich rodičům přejeme hodně společného štěstí a lásky v životě.
Za Obec Chyšky Ing. Miroslav Maksa

Památné stromy v naší oblasti

Na Chyšecku máme 4 památné stromy, které Vám postupně představujeme.

Posledním památným stromem, který představujeme, je Lípa velkolistá (Tilia platyphyllos), která roste v Rohozově, západně od hospodářské budovy čp. 3 u cesty na Chyšky. Je 30 m vysoká s obvodem kmene 536 cm a její stáří se odhaduje přes 345 let.

Pro zajímavost: Strom byl zasazen v době, kdy zemřel Jan Amos Komenský (+15. listopadu 1670), který konec svého života strávil v holandském Amsterdamu. Jan Amos Komenský byl poslední biskup Jednoty bratrské a jeden z největších českých myslitelů, filosofů a spisovatelů. Během svého života si získal renomé jako pedagog a autor mnoha spisů z tohoto oboru. Komenský je považován za zakladatele moderní pedagogiky a vysloužil si jméno Učitel národů.

Miroslav Maksa (podkladem Wikipedie)

Masopustní rej

V neděli 11. února 2018 se v Chyškách uskutečnil „Masopustní rej“. Průvod masek vyšel společně s muzikanty krátce před devátou hodinou, tradičně od hostince U Čizinských na náves, kde začal masopustní rej. Muzikanti pěkně vyhrávali, masky skotačily a nechybělo ani občerstvení. Kuchařky z místní Základní školy Chyšky připravily jak teplé nápoje, tak i něco ostřejšího na zahřátí. Zastupitelé a všichni ostatní nabízeli šátečky, precílky a chléb se škvarky. Jakmile se všichni nabažili, průvod pokračoval obcí. Zakončil opět u hostince U Čizinských, kde byla připravena pro všechny zúčastněné teplá polévka. Kdo nespíchal domů, mohl se ještě v místní hospůdce zdržet a společně se pobavit, posedět a zatančit si.

Všem, kteří se jakkoliv podíleli na masopustním reji, děkujeme!
Lenka Kváčová - knihovnice

CHYŠECKO
Občasník ze života obce Chyšky a okolí

CHYŠECKO - občasník ze života obce a okolí

Vydává: Obec Chyšky, Chyšky 27, 398 53 Chyšky, IČ: 00249718, E-mail: obec@chysky.cz, www.chysky.cz
na základě zapsání do evidence periodického tisku ev.č. MK ČR E 22151, vedené u Min. kultury České republiky

Redakční rada:

Ing. Miroslav Maksa, Lenka Kváčová, Stanislava Hejnová, Jaroslava Maksová
Grafické zpracování, sazba a tisk: Graphic Live s.r.o. ©2018

Náklad: 1 000 ks NEPRODEJNÉ! Neprošlo jazykovou úpravou.

